

Dokumentum azonosító lap

SZ/2019/02. Az útellenőri szolgálat, valamint a kapcsolódó információs szolgálatok működési szabályzata
6. verzió (2.0)

Kiadás dátuma:	2018.12.19.
Hatálybalépés dátuma:	2019.01.01.
Készítette:	
Ellenőrizte:	
Jóváhagyta:	
Iktatószám:	KOZ-22204/2018
Törzspéldány tárolási helye:	Vállalatirányítási igazgatóság
Oldalszám:	67

A kinyomtatott dokumentum használatára a "A szabályozási rend működtetése" című szabályzat előírásai vonatkoznak. A dokumentum azonosító lapot csatolja a kinyomtatott dokumentumhoz. A dokumentum visszavonásakor a kinyomtatott példányt semmisítse meg, illetve ha bármilyen okból megőrzi, lássa el "ÉRVÉNYTELEN+dátum+aláírás" jelöléssel!

2018.12.19. 13:10

.....
(Olvasható név)

.....
(Aláírás)

KOZ-22204/2018

SZ/2019/02. sz.
szabályzat

Az útellenőri szolgálat, valamint a kapcsolódó információszolgálatok működési szabályzata

6. verzió

Készítette	Dátum	Aláírás
	2018. december „19.”	
Ellenőrizte	Dátum	Aláírás
	2018. december „19.”	

2019

Dokumentum alapadatai

Verzió	Hatályba lépés dátuma	Verzió/módosítás rövid bemutatása
1.	2007.11.09.	A K-9137/2007. iktatószámú szabályzat fő célja, hogy biztosítsa az útellenőri szolgálat egységes és hatékony megjelenését és működési rendjét a Társaság kezelésében lévő teljes úthálózaton.
2.	2010.07.01.	A 8/2010. vezérigazgatói utasítás
3.	2011.03.21.	A 17/2011. vezérigazgatói utasítás
4.	2012.05.11.	A 20/2012. vezérigazgatói utasítás
5.	2016.03.31.	Az SZ/2016/18. sz. szabályzat összevonva tartalmazza a 20/2012. sz. és a 18/2014. sz. vezérigazgatói utasítást.
6.	2019.01.01.	Az SZ/2019/02. sz. szabályzat főbb változásai: <ul style="list-style-type: none"> - Az útügyi koordinációs munkatárs tevékenységgel kapcsolatos feladatok definiálása, - Az ÚTELL rendszer használatával kapcsolatos teendők pontosítása, - A megkülönböztető jelzés (kék villogó) használatára vonatkozó egyes feladatok kerültek beemelésre a szabályzatba.

Tartalomjegyzék

I.	Dokumentum célja	4
II.	Dokumentum hatálya	4
1.	Szervezeti és személyi hatály	4
III.	Fogalom meghatározások.....	4
IV.	Kapcsolódó szabályozás, folyamat	5
1.	Kapcsolódó törvényi szabályozás	5
2.	Kapcsolódó belső szabályozás	6
3.	Kapcsolódó ARIS folyamatok	6
4.	Kapcsolódó IT alkalmazások	7
V.	Szabályzat tartalma	7
1.	Diszpécser szolgálatok.....	7
1.1	A diszpécser szolgálat szervezeti struktúrája	8
1.2	Az információszolgáltatás áramlás rendje a részt vevő szervezeti egységekkel	8
1.3	Panaszos telefonhívások kezelése	8
1.4	Általános diszpécseri feladatok	8
1.5	Jelentések időpontjai és tartalma.....	9
1.6	Útinform osztály.....	10
1.7	Megyei diszpécser szolgálat.....	11
1.8	A mérnökségi diszpécser szolgálat feladatai.....	12
2.	Útellenőrzés	18
2.1	Az útellenőrzés szervezése és irányítása.....	18
2.1.1.	Az útellenőrzés személyi feltételei.....	19
2.1.2.	Az útellenőrzés tárgyi feltételei.....	20
2.2	Az útellenőrzés dokumentumai, kitöltési szabályai	21

2.3	Az útellenőr feladatai	24
3.	Egyéb rendelkezések.....	36
4.	Mellékletek.....	36
5.	Záró rendelkezések.....	37

I. Dokumentum célja

Jelen dokumentum célja, hogy egységes módon meghatározza a Magyar Közút Nonprofit Zrt. (továbbiakban: Társaság) kezelésében lévő országos közutakon működő útellenőri és közúti információs szolgálatok feladatát és működési rendjét, továbbá a szolgálatot teljesítők egységes megjelenését. A szabályozás részletes célkitűzései:

- A törvényben előírt, útellenőrzéssel kapcsolatos követelmények maradéktalan teljesítése.
- Az útellenőrzés szolgálati jellegének erősítése és elismertetése a közlekedés résztvevőivel.
- Egységes fellépés és kiszámíthatóság az útellenőrök és a közlekedés résztvevői, valamint a közút területét ideiglenesen igénybe vevők között rendszeresen létrejövő személyes kommunikációban.
- Az útellenőri intézkedés szakszerű, jogszerű, határozott és egységes legyen.
- Az útellenőri szolgálat időszerű, pontos és megfelelően részletes információt szolgáltatson a közlekedők tájékoztatásához, a forgalom irányításához és az útüzemeltetési, karbantartási munkák szervezéséhez.
- Az útellenőrzés költségtakarékos és hatékony legyen.
- A közúti információs szolgálatok hatékony információ áramlásának megvalósítása, szakmai döntéshozók tájékoztatása.
- Minőségileg megfelelő forgalmi információs és forgalomirányító tevékenység központi koordinálása, különös tekintettel a kapcsolódó ügyviteli folyamatok és a téli üzemeltetési időszak országos koordinációs munkáinak ellátására.

II. Dokumentum hatálya

1. Szervezeti és személyi hatály

Jelen szabályozás hatálya kiterjed a Magyar Közút Nonprofit Zrt. mindazon szervezeti egységeire és munkavállalóira, akik útellenőrzési, illetve információ szolgáltatási tevékenységet látnak el, beleértve az Útinform osztályt is. Kiterjed továbbá a megyei üzemeltetési és fenntartási osztályokra, a megyei és központi forgalomtechnikai és kezelői osztályokra, a mérnökségek vezetőire, a forgalomtechnikai művezetőkre és az ügyeletet ellátó vezetőkre.

III. Fogalom meghatározások

Fogalom	Definíció, magyarázat
DIS	Diszpécseri rendszer; a közúti tájékoztatás alapját képező és üzemeltetéstámogató információs rendszer.
EDR	Egységes Digitális Rádiótávközlő rendszer.
FIR	Forgalomirányító rendszer.
Információs szolgálatok	Az országos közutak kezelésének szabályozásáról szóló 6/1998. (III. 11.) KHVM rendelet (továbbiakban: OKKSZ) 4.21 pontja által előírt általános ügyeleti, információs, illetve készenléti szolgálatok, azaz a mérnökségi – a vonali–, a megyei diszpécser szolgálatok és Útinform osztály összefoglaló elnevezése.

Megyei diszpécser szolgálat	Feladata a mérnökségi, illetve vonali diszpécserektől, a Társaság munkavállalóitól, útellenőreitől, az utazóközönségtől, társszervektől vagy bármely más forrásból érkező információk összegyűjtése, rögzítése, illetve továbbítása a Társaság kijelölt vezetése, az Útinform, a társszervek és a médián keresztül, illetve közvetlenül az utazóközönség felé. Téli időszakon kívül elvégzi az adott megye nem gyorsforgalmi úthálózatot üzemeltető mérnökségeinek diszpécser szolgálati feladatát is. A szolgálat ellátása folyamatos, napi 24 óra.
Mérnökségi diszpécser szolgálat	Feladata az adott mérnökség által kezelt úthálózattal kapcsolatos információk összegyűjtése, rögzítése, illetve továbbítása a megyei diszpécser szolgálat, az Útinform, a Társaság vezetői, a társszervek és a médiákon keresztül, illetve közvetlenül az utazóközönség felé. Gyorsforgalmi úthálózatot kezelő mérnökség esetén téli időszakban egész nap, a téli időszakon kívül munkanapokon, 12 órás munkarendben működik. Nem gyorsforgalmi úthálózatot kezelő mérnökség esetén téli időszakban szintén egész napos munkarendben működik, a téli időszakon kívül a megyei diszpécser szolgálat látja el a feladatait.
Téli időszak	A téli tisztántartási időszak elvi időtartamát az országos közutak kezelésének szabályozásáról szóló 6/1998. (III. 11.) KHVM rendelet melléklete határozza meg. Eszerint a téli időszak november 10-től március 15-ig tart, amitől az időjárás függvényében el lehet térni.
ÚTELL	Útellenőri feladattámogató rendszer. Egyaránt ideértve az irodai és a táblagépes alkalmazást.
Útellenőri szolgálat	Jogsabályi rendelkezések alapján feladata a Magyar Közút Nonprofit Zrt. által kezelt úthálózaton legalább az OKKSZ által előírt gyakoriságú útbeutazás során az út- és hídállapot, időjárási és forgalmi viszonyok megfigyelése, rögzítése és adott esetben a mérnökségi vagy megyei diszpécser szolgálat, illetve az ügyeletes mielőbbi értesítése. Feladata továbbá a mérnökségi szakaszon végzett munkája során az utazók közvetlen tájékoztatása, a bajba jutottak segítése.
Útinform osztály	A közlekedők számára az utazást segítő, befolyásoló körülményekről információt szolgáltató szervezet, amely folyamatos kapcsolatban áll a közútkezelő társaságok ügyeleteivel.
Útügyi koordinációs munkatárs	Az útügyi koordinációs munkatárs az Útinform osztály dolgozójaként felelős a forgalomirányítás, forgalmi információs tevékenység a gyorsforgalmi hálózat változtatható jelzéseképű tábláinak jelzéseiért, illetve a téli tisztántartási időszakban a munkavégzések országos koordinációjáért.
Vonali diszpécser szolgálat	Olyan kiemelt gyorsforgalmi úthálózatot üzemeltető mérnökségen működő diszpécseri szolgálat, amely téli időszakon kívül elvégzi a hozzá rendelt többi mérnökség diszpécseri feladatát is. Feladata megegyezik a mérnökségi diszpécser szolgálat feladatával. A szolgálat ellátása folyamatos, napi 24 óra.

IV. Kapcsolódó szabályozás, folyamat

1. Kapcsolódó törvényi szabályozás

- 1988. évi I. törvény a közúti közlekedésről
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 2011. évi CXII. tv. az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény végrehajtásáról

- 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet a közúti közlekedés szabályairól (a továbbiakban KRESZ)
- 6/1998. (III. 11.) KHVM rendelet az országos közutak kezelésének szabályozásáról (a továbbiakban OKKSZ)
- 19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet a közutak igazgatásáról
- 1/1999. (I. 14.) KHVM rendelet a közúti hidak nyilvántartásáról és műszaki felügyeletéről
- 5/2004. (I. 28.) GKM rendelet a helyi közutak kezelésének szabályairól
- 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet a megkülönböztető és figyelmeztető jelzést adó készülékek felszerelésének és használatának szabályairól

2. Kapcsolódó belső szabályozás

- e-ÚT 04.00.11 (ÚT 1-1.123:2001) Közúti jelzőtáblák műszaki szabályzata (JTSZ)
- Központi intézkedési terv rendkívüli helyzetek kezelésére („Központi havária terv”)
- Az Útinform osztály tájékoztatási alapfeladatai
- Forgalmirányító rendszer (FIR) kezelése munkautasítás
- A Magyar Közút Nonprofit Zrt. téli üzemeltetési szabályzata
- Magyar Közút Nonprofit Zrt. honvédelmi, polgári védelmi és katasztrófavédelmi tevékenységének szabályzatáról
- Káresemények kezelésére vonatkozó szabályzat és eljárásrend
- A Magyar Közút Nonprofit Zrt. egységes külső kommunikációs szabályzata
- Üzem- és kenőanyag szabályzat
- Szabályzat az iratkezelésről és az irattári tervről
- Gépjármű használati szabályzat
- A megkülönböztető jelzést adó készülékek használatával kapcsolatos szabályok
- A Magyar Közút Nonprofit Zrt. Etikai Kódexének kiadásáról
- A telephelyek biztonsági rendjének szabályozása
- Kollektív Szerződés
- Az Arculati kézikönyv és a Szerkesztési útmutató használatáról
- Menetlevél és gépüzemi jelentés kezelési szabályzat
- A rendes és rendkívüli munkaidő, a távolléti-, valamint a pihenőidők egységes elrendelésének és nyilvántartásának szabályzata
- Személyes adatok védelméről szóló szabályzat

3. Kapcsolódó ARIS folyamatok

- A123_Diszpécser szolgálat_ÉL
  - A1231_Diszpécser szolgálat általános működtetése
  - A1232_Balesetbejelentés kezelése
  - A1233_Jelzőlámpa hibaelhárítás
  - A1234_Téli szolgálati folyamat
- A124_Útellenőrzési feladatok_ÉL
  - A1241_Útellenőrzés

4. Kapcsolódó IT alkalmazások

- SAP
- DIS
- TOPdesk
- ÚTMET
- FIR
- KARES
- IMIR
- FMR
- ÚTELL

V. Szabályzat tartalma

A Magyar Közút Nonprofit Zrt. útellenőri és diszpécser szolgálatok feladata:

- a biztonságos közlekedés feltételeinek folyamatos felügyelete,
- a forgalomra veszélyes körülmények mielőbbi észlelése, elhárítása, megszüntetése vagy jelzése és jelentése,
- az információk gyors megszerzése és továbbítása az illetékeseknek, a Diszpécseri rendszerben (továbbiakban: DIS) történő azonnali rögzítése, szükség esetén külső szervek és szervezetek értesítése,
- úthasználók közvetlen tájékoztatása a mérnökség(ek) által kezelt úthálózat forgalmi körülményeiről, az útállapotokról, időjárási és látási-viszonyokról (ezek változásáról), eseményekről, rendezvényekről, illetve a kezelt úthálózat szolgáltatásairól,
- az „üzemeltetési és fenntartási ” belső információ áramlásának biztosítása.

A szolgálatok folyamatosak, fontos szerepet töltenek be a biztonságos közlekedésben, hatékonyságukat a mindennapi lelkiismeretes, igényes szakmai tevékenység biztosítja.

Az útellenőrzés és a diszpécser szolgálat működtetése a közútkezelők jogszabályból fakadó kötelessége. Az útellenőr és a vele együttműködő diszpécser szolgálat közútkezelői feladatokat lát el, működése alapvető jelentőségű.

A közúton – azok szolgáltatási osztályának és a forgalom nagyságának megfelelően – útellenőri szolgálatot kell működtetni. Az utakat, azok tartozékait és műtárgyait meghatározott gyakoriságú, szakszerű felügyelet alatt kell tartani.

A közút kezelője a közlekedés résztvevőit tájékoztatja a közlekedés biztonságát jelentősen befolyásoló körülményekről.

1. Diszpécser szolgálatok

A diszpécser szolgálat szakmai folyamatszabályozásának célja, hogy a feladatellátás társasági szinten, egységes módon kerüljön végrehajtásra olyan módon, hogy a vonatkozó jogszabályi követelményeket teljesítse, valamint a társaság üzemeltetési és fenntartási munkáinak időben történő megkezdését és ellátását segítse, közvetve irányítsa. Ezt a szolgáltatást saját munkavállalókkal kell működtetni.

1.1 A diszpécser szolgálat szervezeti struktúrája

Az OKKSZ rendelkezik arról, hogy az üzemeltetési és a fenntartási feladatok időben történő megkezdése és ellátása érdekében folyamatos – 24 órás – általános ügyeleti, információs, illetve készenléti szolgálatot kell szervezni. Ennek a rendelkezésnek a teljesítése érdekében a társaság országos központi (Útinform), megyei és mérnökségi (illetve vonali) diszpécser szolgálatot működtet. A nem gyorsforgalmi úthálózatot üzemeltető mérnökségek feladatait a téli időszakon kívül a megyei diszpécser szolgálat látja el.

A diszpécser szolgálat hierarchikus és információs kapcsolatait az *11. sz. melléklet* ábrája szemlélteti.

A különböző szolgálati helyeken munkát végző munkavállalókra vonatkozó személyi követelményeket, feladat-, felelősségi- és hatásköröket, a szolgálati beosztást és szolgálati időket a munkaköri és pozíció leírások, valamint a IV. fejezetben rögzített belső dokumentumok együttesen határozzák meg.

1.2 Az információszolgáltatás áramlás rendje a részt vevő szervezeti egységekkel

Az információáramlás során valósul meg:

- az országos közúthálózat forgalmi viszonyaira és útállapotokra vonatkozó közérdekű információk gyűjtése és tájékoztatása lakosság és külső szervek részére,
- szolgálati információk gyűjtése és továbbítása (napi útállapot és időjárási adatok, forgalmi viszonyok, forgalomkorlátozások, téli tisztántartási teljesítmény adatok, rendkívüli események) a társaság kezelői feladatellátásának segítésére.

A diszpécser szolgálatban résztvevő minden munkavállalóra kötelező érvényű, hogy külső felek részére információt szolgáltatni csak az aktuális forgalmi- és útviszonyokról lehet, figyelembe véve a Magyar Közút Nonprofit Zrt. egységes külső kommunikációs szabályzatát.

1.3 Panaszos telefonhívások kezelése

Panaszos telefonhívás esetén az Etikai Kódex szerint köteles eljárni az ügyeletes.

Az úthálózat állapotára, a közlekedést befolyásoló akadályoztatásra vonatkozó észrevétel vagy panasz fogadásának tényét, idejét, rövid tartalmát a Diszpécseri rendszer Bejelentés moduljában rögzíti a megtett intézkedéssel együtt. Amennyiben ettől eltérő a telefonhívás tartalma, úgy a Magyar Közút Nonprofit Zrt. egységes külső kommunikációs szabályzatában foglaltak szerint kell eljárni (az MK internetes honlapján az *Ügyintézés/e-ügyfélszolgálatra* irányítani).

1.4 Általános diszpécseri feladatok

- Az információs központ (diszpécser helyiség) hírközlő eszközeinek kezelése, működőképességük ellenőrzése. Meghibásodás esetén kapcsolat felvétel a TOPdesk 24 órás ügyeletével. A rendszerekben tapasztalt esetleges meghibásodások esetén a TOPdesk ügyelet felé bejelentés megtétele szükséges.
- A vezetők igény szerinti tájékoztatása.
- A hatáskörét meghaladó kérdésekben döntés kérése a közvetlen felettesétől.

- Gyorsforgalmi úthálózatot érintő rendkívüli – a forgalomra várhatóan nagy befolyást gyakorló, s ezért jelentős kommunikációs erőt igénylő és bíró – események esetén információt csak a központi forgalomtechnikai és kezelői osztály ügyeleti feladatait ellátó munkavállaló bevonása után továbbíthat.
- Rendkívüli események esetén együttműködés, tájékoztatás és informálódás az illetékes szervek és a Társaság vezetői részére.
- Súlyos-tömeges balesetek, katasztrófa-veszély és helyzet esetén a Központi havi vária terv szerint cselekszik.
- A Diszpécseri rendszer kezelése (mely magában foglalja a napló kezelését is), adatrögzítés, a rögzített adatok ellenőrzése és továbbítása:
  - a kezelt úthálózaton történő korlátozásokról, eseményekről, balesetekről,
  - útállapot, időjárási, látási és forgalmi viszonyokról.
  - téli időszakban a munkavégzési utasítások kezelése
- Az útmeteorológiai mérésadat-gyűjtő rendszer (ÚTMET) követése, szükség szerint a téli szolgálatvezető vagy a mérnökségi ügyeletes, nyári időszakban a mérnökségvezető tájékoztatása. Gyorsforgalmi úthálózatot üzemeltető mérnökség esetén a FIR használata.

1.5 Jelentések időpontjai és tartalma

Jelentéseket a Diszpécseri rendszer segítségével kell végrehajtani az alábbiak szerint.

Téli üzemben a mérnökségi diszpécser a Magyar Közút Nonprofit Zrt. téli üzemeltetési szabályzatában foglaltak szerint kötelesek jelentést adni a megyei diszpécser szolgálat, illetve az Útinform részére az utak állapotáról, az időjárási, látási, forgalmi viszonyokról, a forgalomkorlátozásokról és a bekövetkezett eseményekről, balesetekről.

Nyári üzemben az ügyeletet ellátóknak az alábbi időpontban és tartalommal szükséges a jelentések feladása:

Nyári jelentési rend		
Megnevezés	Időpont	
	-tól	-ig
Reggeli jelentés – Szolgálatváltás Időjárás, út- és látási viszonyok	7.45	8.15
Délelőtti jelentés Időjárás, út- és látási viszonyok	11.45	12.00
Délutáni jelentés Időjárás, út- és látási viszonyok	15.45	16.00
Esti jelentés – Szolgálatváltás Időjárás, út- és látási viszonyok	19.45	20.15

A területi egységek diszpécseri a Diszpécseri rendszerben rögzítik az útállapot, időjárás, látási és forgalmi viszonyokról a jelentést. Ezen felül minden rendkívüli eseménykor és az útállapotok, az időjárás, látási viszonyok és forgalmi körülmények hirtelen változásakor is jelentést adnak fel a rendszerben.

Rendkívüli eseményekről telefonon azonnal értesíteni kell az Útinformat, majd a szervezeti hierarchia szerint illetékes megyei diszpécser szolgálatot.

Rendkívüli eseménynek minősül:

- az ország biztonságát vagy közrendjét veszélyeztető esemény,
- a közlekedés biztonsága ellen irányuló, illetve azt súlyosan veszélyeztető cselekmény vagy fenyegetés,
- a közúti közlekedési hálózatban bekövetkezett vagy a közúti közlekedés nemzetközi kapcsolatait érintő súlyos zavar,
- a veszélyes anyag szállítása során bekövetkezett katasztrófa,
- ha a nappali látótávolság 100 m alá csökken,
- járhatatlanná váló útszakasz, teljes útlezárás,
- az út közvetlen környezetét érintő elemi csapás,
- halálos vagy súlyos sérülést okozó, valamint közveszélyt előidéző baleset,
- a közúti forgalmat zavaró tüzeset,
- a rendkívüli hó állapot vagy jegesedés,
- a Társaság munkavállalója sérelmére elkövetett halált vagy súlyos sérülést okozó bűncselekmény vagy annak kísérlete,
- a Társaság sérelmére elkövetett vagyoni elleni bűncselekmény vagy annak kísérlete, ha az elkövetési érték, vagy a bekövetkezett kár vagyoni hátrány jelentős,
- a Társaságnál elrendelt bombariadó.

1.6 Útinformat osztály

Az Útinformat osztály (továbbiakban: Útinformat) az országos közúthálózat forgalmi viszonyainak alakulását érintő információk összegyűjtését, rendszerezését végzi. Az aktuális információkról tájékoztatja a társaság felsővezetőit, a közlekedőket és a médiát. Továbbá feladata a minőségileg megfelelő forgalmi információs és forgalomirányító tevékenység ellátása, különös tekintettel a kapcsolódó ügyviteli folyamatokra és a téli tisztántartási időszak országos koordinációs munkáira.

Az Útinformat szolgálatellátása egész évben folyamatos 24 órás, a szolgálati beosztás elkészítése és jóváhagyása az osztály vezetőjének a felelőssége. A szolgálatra beosztottak létszámát a munkavégzés időpontjának leterheltségétől függő erőforrás igénye határozza meg.

A szolgálat működési helye a társasági székházban a feladat ellátásához szükséges tárgyi feltételek biztosítása mellett megfelelően berendezett helyiség.

Az Útinformat osztály ügyi információs, ügyi kommunikációs és ügyi koordinációs munkavállalói folyamatosan kapcsolatot tartanak és a központi műszaki ügyeleti szolgálat beosztott ügyeletesével, közöttük az információ áramlás módja lehet közvetlen személyes, telefonos, számítógépes hálózaton keresztül vagy papír alapon, a megyei diszpécser szolgálatokkal folyamatos számítógép-hálózati és telefonos kapcsolat.

A szolgálatot ellátó munkavállaló a hozzá (külső féltől vagy társasági munkavállalótól) beérkező forgalmi zavarokat okozó eseményekről (baleset, forgalmi torlódás, egyéb) tájékoztatja az érintett megyei diszpécser szolgálatot és fogadja az információ megerősítéséről, pontosításáról szóló visszajelzést.

A gyorsforgalmi úton bekövetkezett közlekedési baleset miatt szükséges közútkezelői feladatok ellátása során a megkülönböztető jelzés használatával kapcsolatos nyilvántartási feladatokat az Útinform osztály *A megkülönböztető jelzést adó készülékek használatával kapcsolatos szabályok* szerint látja el.

A meghatározott rendszeres időközönként leadandó időjárési, útviszonyokra vonatkozó és forgalomkorlátozásokról szóló jelentések közlési és nyilvántartási eszköze a célnak megfelelően kifejlesztett számítógépes program, a Diszpécseri rendszer. A rendkívüli, jelentés leadási kötelezettség alá tartozó események továbbításának elsődleges eszköze Diszpécseri rendszer, ennek meghibásodása esetén email, illetve telefon vagy telefax.

A központi forgalomtechnikai és kezelői osztály megbízottja minden hét utolsó munkanapján riportálja a társaság gyorsforgalmi úthálózatán, a következő hétre tervezett forgalomkorlátozásokat. A felülvizsgált kimutatást aznap 12:00-ig elektronikusan megküldi az ORFK Közrendvédelmi és Közlekedésrendészeti Főosztály Közlekedésrendészeti Osztálya, az Útinform és az úthálózatvédelmi osztály részére.

Az Útinform részletesebb működési szabályait *Az Útinform osztály tájékoztatási alapfeladatai* című utasítás tartalmazza.

1.7 Megyei diszpécser szolgálat

A megyei központok ügyeletein – a célra megfelelően kialakított és a feladatellátáshoz szükséges számítástechnikai, irodai és egyéb berendezésekkel felszerelt helyiségben – szintén egész évben folyamatos 24 órás – szolgálat működik. A diszpécser szolgálatot ellátó munkavállalók közvetlenül a **megyei üzemeltetési és fenntartási osztályvezető** irányítása alá tartoznak, aki a személyi felelőse a szolgálati beosztás elkészítésének és jóváhagyásának. A szolgálatra beosztandó létszám nagyságát adott az időszak, napszak leterheltségétől függő erőforrás igény határozza meg.

(A megyei szolgálati helyiségben, a téli időszakban a megyei téli tervben meghatározott körülmények fennállása esetén 1 fő kijelölt megyei irányító és 1 fő megyei diszpécser, a nyári időszakban 1 fő megyei diszpécser teljesít feladatot.)

A megyei diszpécser szolgálat feladatai:

- Az ügyeletre érkező közúti információk fogadása.
- Mérnökségek, illetve az útellenőrök által telefonon, számítógépes hálózaton vagy írásban leadott útállapot, forgalomkorlátozási és időjárás jelentések fogadása, gyűjtése és rögzítése a Diszpécseri rendszerben.
- a DIS rendszerben rögzített, az úthálózaton kiépített forgalomkorlátozás időtartamának, az út és a km szelvényeinek egyezőséget kell mutatni az SAP rendszerben rögzített forgalomterelési munkalap ugyanezen adataival.

- A közlekedés biztonságát, zavartalanságát érintő eseti jellegű történések (baleset, forgalmi, időjárási, egyéb rendkívüli helyzet) soron kívüli jelentése a Diszpécseri rendszerben.
- Közlekedési információk szolgáltatása (aktuális forgalmi- és útviszonyokról) a telefonon érdeklődő úthasználók felé.
- Szolgálati információk szolgáltatása eseti jelleggel a társaság munkavállalói részére szóban, írásban vagy számítógépes hálózaton keresztül.
- A szolgálati helyről vezérelt csomóponti jelzőlámpák üzemelésének figyelemmel kísérése, üzemzavar esetén intézkedés kezdeményezése az elhárításra a Diszpécseri rendszerben.
- Beérkező információ jellegétől és tartalmától függően tájékoztatás/intézkedés a mérnökségek vezetői állománya, az útellenőrök, rendkívüli esetben a megyei szakmai vezetői állomány, az Útinform, a közúti jelzőberendezések javítását végző, a rendőrség, a mentők, a katasztrófavédelem és egyéb szervek felé (az érvényes országos és területi együttműködési megállapodásoknak megfelelően).
- Téli üzemeltetés időszakában kapcsolattartás információkéréssel és adással a Téli üzemeltetési szabályzat utasításai szerint.
- Intézkedés szakmai felettesek utasításai szerint.
- Minden esetben a megtett intézkedések eseményszerű rögzítése a Diszpécseri rendszerben.
- A mérnökségekről az útellenőr által kitöltött baleseti bejelentő lapok egyeztetése a Baleseti nyilvántartó napló adataival (*13. számú melléklet*), illetve a Diszpécseri rendszerben rögzítettekkel, majd azok archiválása.

A megyei diszpécser szolgálat ellátásának eszközei: számítógép Diszpécseri rendszerrel és egyéb diszpécseri feladat ellátását segítő programokkal, telefon, telefax készülék (esetlegesen EDR), a munkavégzését segítő dokumentumok és bizonylatok.

1.8 A mérnökségi diszpécser szolgálat feladatai

1.8.1 Gyorsforgalmi úthálózatot üzemeltető mérnökség esetén

- A Társaság vállalásaiból és feladataiból adódó mérnökségi diszpécser szolgálat ellátása.
- Téli időszakban a mérnökségi diszpécser szolgálatot folyamatosan, megszakítás nélkül, 12 órás műszakbeosztással kell működtetni. A mérnökségi diszpécser szolgálat a téli időszakon kívül csak hétköznapokon, nappal, egy műszakban, 12 órás szolgálati beosztásban működik. A feladatokat a munkaidő lefedéséhez szükséges létszám látja el. A téli időszakban nappali és éjszakai műszak kezdete és vége mérnökségenként eltérő lehet, azonban a szolgálati beosztás mindenütt egységesen 12 óra munkaidő.
- Műszaki segélykérés esetén azonosítja, hogy melyik segélykérő-készüléktől érkezett a segélyhívás. A segélyt kérő személlyel egyeztetik a műszaki hibás jármű pontos helyét. Felveszi a kapcsolatot a mérnökséggel kapcsolatban álló autómentő szolgálattal. A Diszpécseri rendszerben dokumentálja a műszaki segélykérést, rögzít minden olyan adatot, amellyel az intézkedése nyomon követhető. Rögzíti:
  - a segítséget kérő személy nevét, címét, későbbi elérhetőségét,
  - az autó típusát és rendszámát,
  - a segélykérő telefon helyét,

- a segélykérés időpontját,
  - a segítségül hívott, szerződött autómentő szolgálat és gépjárművezető nevét,
  - a gépjármű elszállításának helyét (cím, elérhetőség).
- Az üzemeltetési és fenntartási munkákat, a forgalomtereléseket, az útállapot időjárás, látási és forgalmi viszonyait az évszakoknak megfelelő kötelező jelentési időpontokban és tartalommal rögzíti a Diszpécseri rendszerben.
  - A pályán folyó munkák és a balesetek által okozott forgalomkorlátozások adatait, időtartamát **haladéktalanul és folyamatosan** rögzíti a Diszpécseri rendszerben.
  - A megkülönböztető jelzést adó készülék használatának pontos kezdetét – a működtetést megelőzően, ha a késedelem veszéllyel jár, annak megszűnését követően – és végét az Útinform részére haladéktalanul be kell jelenteni (telefon, EDR) – a bejelentést megteheti a használó, illetve a mérnökségi diszpécser, mely az ügyeleti naplóban dokumentálásra kerül. A várható forgalomkorlátozásokat az alábbiak szerint rögzíti a Diszpécseri rendszerben:
    - a) előre – előző munkanap – kötelező rögzíteni mindazon napi forgalomkorlátozásokat, amelyek a másnapi munkavégzés során tervezettek;
    - b) a nagyobb időszakra – minimum 2 napra – vonatkozó következő hétre tervezett forgalomkorlátozásokat előre, minden hét utolsó előtti munkanapján kötelező rögzíteni.
  - a DIS rendszerben rögzített gyorsforgalmi úthálózaton kiépített forgalomkorlátozás időtartamának, az út és a km szelvényeinek egyezőségét kell mutatni az SAP rendszerben rögzített forgalomterelési munkalap ugyanezen adataival.
  - Bejelentés nyomán, a pályán észlelt élő állat befogásáról, illetve állati tetem elszállításáról intézkedik. A befogást, illetve szállítást írásos formában (a szerződés szerint) rendeli meg. A Diszpécseri rendszerben rögzíti az eseményt, a megtett intézkedéseket és csatolja a rendelkezésre álló fotókat. A szerződött partner által befogott, fellelt, elszállított és lejelentett állat, vagy állati tetem dokumentálását is elvégzi a Diszpécseri rendszerben. Nagyvad esetén az illetékes vadásztársaságot is értesíti az eseményről.
  - Az útellenőrtől vagy más bejelentőtől kapott közlekedési információkat maradéktalanul naplózza a Diszpécseri rendszerben. Hatáskörét meghaladó intézkedést igénylő bejelentés esetén haladéktalanul jelzést tesz felettesének.
  - Baleset esetén intézkedik a mentésben résztvevők és a szükséges munkahelyi vezető riasztásában. Az eseménnyel kapcsolatos adatokat megszerzi és a *13. számú mellékletnek* megfelelő baleseti nyilvántartó naplóban rögzíti. A baleset kimeneteléről, valamint a kialakult forgalmi viszonyokról a megyei diszpécser szolgálatot, az Útinformot és riasztott felettesét haladéktalanul és folyamatosan tájékoztatja.
  - Tűzriasztás esetén a Tűzvédelmi terv iránymutatását követi, értesíti a tűzoltóságot (105), a mérnökség vezetőjét. A riasztást a DIS-ben rögzíti a bejelentés felületen.
  - Rendkívüli helyzetekben, katasztrófaveszély és súlyos, tömeges baleset esetén a „Központi intézkedési terv rendkívüli helyzetek kezelésére („Központi havária terv”)” szabályzat szerint cselekszik.
  - Kezeli a mérnökségi telefonközpontot és az autópálya szakasz aktuális útállapotáról, időjárás, látási és forgalmi viszonyairól, valamint a balesetekről tájékoztatja az érdeklődő közönséget.

- Feladata a FIR forgalomirányító rendszer adatainak, a VJT-k és webkamerák központi figyelése, az észlelt rendszerhiba jelentése a Diszpécseri rendszerben, illetve a TOPdesk ügyelet felé bejelentés megtétele szükséges.
- A korlátozások, a balesetek, az út- és látási viszonyok, valamint a forgalmi körülmények figyelembevételével kezeli a változtatható jelzéseképű táblarendszert (VJT).
- E-mailben (sürgős vagy kiemelt esetben telefonon) értesíti a mérnökség vezetőjét és az illetékes megyei igazgatót a mérnökséghez tartozó gyorsforgalmi szakaszon történt eseményekről, az alábbiak szerint:
  - a) Jelentős eseményekről, amik a diszpécser vagy ügyeletes vezető megítélése szerint, jelentősen akadályozzák vagy veszélyeztetik a forgalmat, illetve az üzemeltetést.
  - b) Téli beavatkozásokról a Téli üzemeltetési szabályzatban meghatározottak szerint.
  - c) Rendkívüli időjárás előrejelzése vagy tapasztalása esetén.

A balesetekről küldött e-mail tartalmazza a baleset kimenetelét, sérültek számát, rövid leírását, korlátozás mértékét és esetleges egyedi információkat. Az egyéb eseményekről küldött e-mail rövid, lényegre törő leírás legyen.

- A bejelentkezett és a pályán munkát végezni szándékozó külső vállalkozókról nyilvántartást vezet, valamint ellenőrzi a közútkezelői engedélyeik meglétét. Annak hiányában ellenőrzés és intézkedés céljából az útellenőrt a helyszínre küldi.
- A beérkező faxokat, e-maileket továbbítja a megfelelő munkatárs számára.
- A hírközlési eszközök (telefon, telefax, mobiltelefon), valamint az elektronikai rendszerek (segélyhívó, videó, meteorológiai információs, forgalomszámláló, tűzjelző rendszer stb.) rendszerdokumentációk szerint használja, a meghibásodásokat haladéktalanul jelenti a TOPdesk felé (eszköztől függően a TOPdesk vagy a Diszpécseri rendszer megfelelő felületén). Ennek érdekében folyamatos szolgálat esetén a szolgálatot átvevő az átadótól közvetlenül, nyári időszakban műszak elején informálódik, illetve szisztematikus ellenőrzéssel győződik meg a következőkről, illetve teszi meg a szükséges lépéseket:
  - a szakaszon lévő forgalomszámláló állomásokról minden sávról érkeznek-e adatok a mérnökségre,
  - a forgalomszámlálási adatok reálisak-e,
  - a meteorológiai állomásokról érkeznek-e adatok,
  - a meteorológiai állomásokról érkező adatok reálisak-e, illetve
  - üzemel-e a segélykérő rendszer.
- Munkája során köteles a Diszpécseri rendszert kezelni és nyomtatványokat pontosan és hiánytalanul kitölteni.
- Felügyeli a mérnökséghez tartozó Integrált Biztonságtechnikai Rendszert „A telepelyek biztonsági rendjének szabályozása” című vezérgazgatói utasítás alapján. Hiba, vagy riasztás esetén ennek tényét a DIS-ben rögzíti a bejelentés felületen.
- Egyéb feladatait a mérnökségi forgalomtechnikai művezető, illetve a mérnökség vezető határozza meg. A mérnökségi diszpécser szolgálat közvetlen szakmai irányítását az adott mérnökség forgalomtechnikai művezetője látja el.

1.8.2 Gyorsforgalmi úthálózatot üzemeltető vonali mérnökség esetén

A vonali diszpécser szolgálatot folyamatos munkarendben, 12 órás műszakbeosztással kell működtetni.

Téli időszakon kívül a munkaidő végeztével a gyorsforgalmi úthálózatot üzemeltető mérnökségi diszpécser szolgálatok átadják feladatukat a vonali diszpécser szolgálatok részére.

A mérnökségi munkaidő kezdetekor a mérnökségi diszpécser szolgálatok visszaveszik a feladatot a vonali mérnökségektől.

A gyorsforgalmi úthálózatot üzemeltető mérnökségek közül az alábbiak látják el vonali diszpécser szolgálatot: Dunakeszi, Emőd, Fonyód, Gödöllő, Lébény, Makó, Martonvásár, Szigetszentmiklós, Berettyóújfalu.

Vonali mérnökségek (és a hozzá tartozó további mérnökségek):

- M1 (+M15, M19, M85) – **Lébény**: Lébény, Bicske és Komárom, Szombathely, Csorna.
- M0 (+M2) – **Dunakeszi**: Dunakeszi.
- M0 (+M5, M6, M51, M4) – **Szigetszentmiklós**: Szigetszentmiklós.
- M3 (+M31) – **Gödöllő**: Gödöllő.
- M3-M30 (+M35, 354, 403) – **Emőd**: Emőd, Kál, Hajdúböszörmény, Hajdúnánás és Ófehértó.
- M43 – **Makó**: Makó.
- M7 – **Martonvásár**: Martonvásár és Balatonvilágos.
- M7 (+M70) – **Fonyód**: Fonyód és Eszteregnye.
- M35 – **Berettyóújfalu**: Berettyóújfalu

Indokolt esetben az egyébként nem vonali szolgálatot ellátó mérnökségen a mindenkori üzemeltetési igazgató által elrendelhető folyamatos munkarendben diszpécseri tevékenység. Ebben az esetben a vonali mérnökségi tevékenységet a mérnökségnek magának kell ellátnia.

A vonali diszpécser szolgálatoknak a hozzá rendelt többi gyorsforgalmi mérnökségre vonatkozóan is van feladata, amelyek a következők:

- Az átadáskor az összes segélykérő-készüléket átkapcsolják a vonali diszpécser szolgálathoz, így az összes segélyhívás a vonali diszpécser szolgálatra fut be. Visszavételkor visszakapcsolják ahhoz a mérnökségi diszpécser szolgálathoz, amelynek területén található. Az M1 autópálya mérnökségei nem tartoznak e pont hatálya alá.
- Műszaki segélykérés esetén azonosítja, hogy melyik mérnökségről, melyik segélykérő-készüléktől érkezett a segélyhívás. A segélyt kérő személlyel egyeztetik a műszaki hibás jármű pontos helyét. Szükség esetén felhívja a területileg illetékes mérnökséghez tartozó szerződött autómentő szolgálatot ahonnan a segélykérés érkezett. A diszpécseri rendszerben dokumentálja a műszaki segélykérést, amelybe rögzít minden adatot, amellyel az intézkedése nyomon követhető. Rögzíti:
  - a segítséget kérő személy nevét, címét, későbbi elérhetőségét,
  - a gépjármű típusát, rendszámát és a segélykérő telefon helyét,
  - a mérnökséget, amihez a segélykérő-készülék tartozik,

- a segélykérés időpontját,
  - a segítségül hívott, szerződött autómentő szolgálat és gépjárművezető nevét,
  - a gépjármű elszállításának helyét (cím, elérhetőség).
- A vonali szolgálat ideje alatt a hozzá tartozó többi mérnökség útállapot, időjárási, látási és forgalmi viszonyait is a vonali diszpécser rögzíti Diszpécseri rendszerben.
  - Feladata a FIR forgalomirányító rendszer adatainak, a VJT-k és webkamerák központi figyelése, az észlelt meghibásodásokat haladéktalanul jelenti a TOPdesk felé (eszköztől függően a TOPDesk vagy a Diszpécseri rendszer megfelelő felületén).
  - A vonali szolgálat ideje alatt a többi hozzátartozó mérnökség útellenőre által a pályán észlelt élő állat befogásáról, illetve állati tetem elszállíttatásáról is a vonali diszpécser intézkedik. A befogást, illetve szállítást írásban (szerződés szerint) rendeli meg. Nagy- vad esetén az illetékes vadásztársaságot is értesíti az eseményről.
  - A Diszpécseri rendszerben kezeli a vonali mérnökség naplóját. A többi mérnökséghez tartozó naplót, azok szolgálatának befejezésekor a Diszpécseri rendszerben felveszi és a nem vonali mérnökség diszpécseri szolgálatának kezdetéig kezeli. Az átvételt és visszavételt telefonon is megerősítik. Ekkor az átadó diszpécser beszámol a mérnökségi diszpécsernek az eltelt időszak minden eseményéről.
  - A vonali szolgálat ideje alatt történt baleset esetén intézkedik a mentésben résztvevők és a készenlétes(ek) szükség szerinti riasztásában. Ha a baleset nem a vonali diszpécser szolgálatot ellátó mérnökséghez tartozó szakaszon történt, indokolt esetben riaszthatja az adott mérnökség művezetőit a mérnökségen kívül az otthoni vagy mobil számukon. Az eseménnyel kapcsolatos adatokat megszerzi és a *13. számú mellékletnek* megfelelő baleseti nyilvántartó naplóban rögzíti. A baleset kimeneteléről, valamint a kialakult forgalmi viszonyokról jelentést ad le a Diszpécseri rendszerben.
  - Rendkívüli helyzetekben, katasztrófaveszély és súlyos, tömeges balesetek esetén a „Központi intézkedési terv rendkívüli helyzetek kezelésére (Központi havária terv)” szabályzat szerint cselekszik.
  - Az átadáskor a mérnökségi diszpécser szolgálatokról átirányítják a vezetékes, fax- és mobilszámokat a vonali diszpécser szolgálatra. Így az összes mérnökségi diszpécser szolgálatra érkező hívást a vonali diszpécser szolgálaton fogadják. A vonali diszpécser az autópályára vonatkozó tényszerű adatközlésen alapuló tájékoztatást ad a telefonon érdeklődők felé. A visszavételkor visszairányítják ezeket a számokat.
  - A vonali szolgálat ideje alatt a többi mérnökséghez tartozó pályák mentén elhelyezett kamerákat, valamint forgalomszámláló és meteorológiai berendezéseket is a vonali diszpécser szolgálatra kötik be. Ezeknek a képeknek, adatoknak figyelése is a vonali diszpécser feladata. Ennek felhasználásával, amennyiben van, illetve amennyiben szükséges, a készenlétes(ek)e)t folyamatosan tájékoztatja a pályaszakasz forgalmi és időjárási helyzetéről.
  - A vonali szolgálat ideje alatt a többi mérnökséghez tartozó VJT táblák kezelése is a vonali diszpécser feladata.
  - A többi mérnökséghez tartozó autópálya szakaszon történt eseményekről értesíteni kell az illetékes mérnökség vezetőjét e-mailben (sürgős vagy kiemelt esetben telefonon):
    - a) Az összes balesetről, az ismeretlen károkozók kivételével.

- b) Jelentős eseményekről, amik a diszpécser vagy adott esetben az ügyeletes vezető megítélése szerint jelentősen akadályozzák vagy veszélyeztetik a forgalmat, illetve az üzemeltetést.
- c) Rendkívüli időjárás előrejelzése vagy tapasztalása esetén.

A balesetekről küldött e-mail tartalmazza a baleset kimenetelét, sérültek számát, rövid leírását, korlátozás mértékét és esetleges egyedi információkat. Az egyéb eseményekről küldött e-mail rövid, lényegre törő leírás legyen.

- Felügyeli a mérnökséghez tartozó Integrált Biztonságtechnikai Rendszert „A települések biztonsági rendjének szabályozása” című vezérigazgatói utasítás alapján. Hiba, vagy riasztás esetén ennek tényét a DIS-ben rögzíti a bejelentés felületen.
- Egyéb feladatait a mérnökségi forgalomtechnikai művezető, illetve a mérnökségvezető határozza meg.

1.8.3 Nem gyorsforgalmi úthálózatot üzemeltető mérnökség esetén

A mérnökségeken nyári időszakban, munkaidőben nincs ügyeleti szolgálat, az útállapot, időjárás jelentések rögzítése a megyei diszpécser feladata, a mérnökségi munkavállalók (pl.: útellenőr) által nyújtott adatok alapján. Az adatok rendelkezésre bocsátásáért a mérnökségvezető felel.

A forgalomkorlátozásokat az alábbiak szerint kell rögzíteni a Diszpécseri rendszerben:

- a) aznapi munkavégzéshez kapcsolódó forgalomkorlátozásokat a munka megkezdése előtt
- b) előző munkanap kötelező rögzíteni mindazon napi forgalomkorlátozásokat, amelyek a másnapi munkavégzés során tervezettek;
- c) a nagyobb időszakra – minimum 2 napra – vonatkozó következő hétre tervezett forgalomkorlátozásokat előre, minden hét utolsó előtti munkanapján kötelező rögzíteni.

Nyári időszakban, munkaidőn kívül a rendelkezésre állás végrehajtásának módját jelen szabályzat V. fejezet 2.3.5. pontja rögzíti.

A mérnökségi készenléti szolgálati rend elkészítéséért, a beosztottak helyettesítéséért, cseréjéért, a beosztás megyei diszpécser szolgálatra való megküldéséért a mérnökségvezető felel, akinek az illetékességi területéről kijelölésre kerül a készenléti szolgálat. A beosztás egy példányát a mérnökségen kell kifüggeszteni, egy példányát a szolgálatra beosztott munkavállalóknak, egy példányát a megyei diszpécser szolgálat részére kell átadni. A készenléti beosztás lehet napi, heti vagy havi váltással is, igazodva az érintett munkavállalók munkarendjéhez és a munkaidőre vonatkozó szabályok betartásához.

Rendkívüli esemény bekövetkezésekor a megyei diszpécser értesíti a készenlétkben lévő fizikai munkavállalót (pl. útellenőrt), aki szolgálatba lép. Szükség szerint a megyei üzemeltetési és fenntartási osztályvezető és a területileg illetékes mérnökségvezető vagy helyettese bevonásával további fizikai állomány rendkívüli munkavégzése is elrendelhető, figyelembe véve és betartva a témában érvényes mindenkor hatályos vezérigazgatói utasítás és a Munka törvénykönyvének vonatkozó előírásait.

Az elvégzett elhárító munkáról jelentést kell tenni a szolgálatba lépést elrendelő vezető részére, aki engedélyezi a szolgálati tevékenység befejezését.

Téli időszakban mérnökségen ügyeleti szolgálat és készenlét ellátásának módját a mérnökség vezetőjének utasítása határozza meg, téli üzemeltetési szabályzatban rögzítettek (védekezési fokozatok) és az időjárás előrejelzések figyelembe vételével.

2. Útellenőrzés

Az útellenőr feladata:

- a közút állapotának, tisztaságának, nem közlekedési célú igénybevételének a figyelemmel kísérése,
- a közúti jelzések láthatóságának, épségének és működésének ellenőrzése,
- a közút mellett végzett – a közút forgalmát érintő – tevékenységek ellenőrzése,
- a közúttal és a forgalommal kapcsolatos információk szerzése és továbbítása,
- a közúti forgalom biztonsága érdekében az általa elvégezhető halaszthatatlan intézkedések megtétele, egyébként az intézkedés szükségességéről a kezelő haladéktalan értesítése.

Feladatainak ellátása során az útellenőr:

- intézkedik,
- információkat gyűjt és továbbít,
- figyelmeztet,
- a szabálytalan magatartás megszüntetésére felhív,
- büntető, szabálysértési feljelentést tesz vagy
- közlekedési hatósági eljárást kezdeményez.

2.1 Az útellenőrzés szervezése és irányítása

Az útellenőrzés személyi és tárgyi feltételeit a Magyar Közút Nonprofit Zrt. a mérnökségeken biztosítja.

Az útellenőrzés megszervezése a mérnökségvezető feladata a megyei üzemeltetési és fenntartási osztály irányításával.

Az útellenőrzési tevékenység közvetlen irányítása és ellenőrzése a forgalomtechnikai feladatokat ellátó mérnökségi művezető feladata, amit pozícióleírásában szerepeltetni kell.

A II. és III. szolgáltatási osztályba sorolt utaknál, amelyeknél az Átlagos Napi Forgalom nagyobb, mint 8000 egységjármű/nap biztosítani kell, hogy az útellenőrzés során mindkét

forgalmi irányból keletkezzen információ. (Ennek megvalósítása érdekében a napi menetutasítások összeállításánál figyelembe kell venni azt, hogy a 2 irányú ellenőrzést nem egy napon kell elvégezni.)

Az országos közúthálózaton beleértve a gyors- és nem gyorsforgalmi úthálózatot is, az útellenőrzést az OKKSZ által előírt ellenőrzési gyakoriságot biztosító körzetbejárási terv alapján kell végezni.

A napi menetutasítások összeállításánál biztosítani kell, hogy a napi gépkocsi futás gazdaságos és optimális legyen.

Az Útellenőri rendszerben készített menetutasításoknak tartalmaznia kell a bejárandó és ellenőrizendő útszakaszokat útszám és szelvéyszám szerint behatárolva, az ellenőrzött napi összes úthosszt, a gépkocsi útvonalát, a tervezett napi összes futott kilométert, valamint az ellenőrizendő utakat szemléltető térképet. Amennyiben az útellenőr a bejárt útvonalán rendellenességet tapasztal, azt az összes szükséges jellemzőjének megadásával jelzi az Útellenőri rendszer Ellenőrző moduljában.

2.1.1. Az útellenőrzés személyi feltételei

Az útellenőrzést az OKKSZ 3.1.1. pontjában meghatározottaknak megfelelő személy végezhet. A mérnökségek részére az útellenőri létszámot az OKKSZ 3.2. pontjában előírt ellenőrzési követelmények figyelembevételével kell meghatározni és biztosítani.

Az útellenőrök 12 órás szolgálati beosztásban dolgoznak.

Gyorsforgalmi úthálózat esetén a műszakváltást – a helyi adottságokat figyelembe véve – a mérnökség vezetője határozza meg.

Nem gyorsforgalmi úthálózat esetén az útellenőrzést 7⁰⁰ és 19⁰⁰ óra közötti időszakban kell végezni, mely a munkaközi szünetet is tartalmazza.

Az útellenőrök szolgálati beosztását a mérnökségvezető vagy az általa megbízott személy (általában a forgalomtechnikai művezető) készíti el.

Az útellenőrök 4 havi munkaidő-keretben kerülnek foglalkoztatásra. A munkaidő beosztását úgy kell elkészíteni, hogy a heti 40 órás munkaidő a munkaidő keret átlagában teljesüljön.

A napi munkaidő kitöltése érdekében az útellenőr alkalmanként más munkára is beosztható.

Az útellenőröket az Arculati Kézikönyv szerinti, egységes arcképes igazolvánnyal kell ellátni, melyet intézkedése során fel kell mutatnia.

Útellenőri igazolványt csak az útellenőr tanfolyamon sikeresen vizsgázók kaphatnak. Az útellenőri tanfolyamot és vizsgát a Magyar Közút Nonprofit Zrt. akkreditált tanfolyamként szervezi

és végzi. Az útellenőri igazolványt a humánpolitikai igazgatóság emberi erőforrás menedzsment osztálya adja ki, az illetékes megyei igazgatóság tartja nyilván, vonja be, illetve érvényteleníti. Az igazolványt munkaviszony megszűnésével, megrongálódása, elhasználódása esetén be kell vonni, érvényteleníteni kell. A Magyar Közút Nonprofit Zrt. tulajdonából kikerült (pl. elvesztett, ellopott) igazolvány száma újra nem adható ki.

Az útellenőrt szolgálati feladatainak ellátásában 1-2 fő (gépjárművezetői és kisépkezelői vizsgákkal rendelkező pl. útüzemeltető szakmunkás) segítheti. Ezzel kapcsolatos döntést a mérnökség vezetője hozhatja meg. A kiegészítő személyzet költségeit a munkavégzésnek megfelelő jogcímen kell elszámolni.

2.1.2. Az útellenőrzés tárgyi feltételei

Az útellenőrző gépkocsi erre a célra kiválasztott és felszerelt zárt kisteher-gépkocsi, amely közúti narancssárga színű. Az útellenőrző gépkocsit sárga színű figyelmeztető jelzéssel és sorvillogóval kell ellátni. A gyorsforgalmi útellenőr járművet továbbá fel kell szerelni a forgalomtereléshez irány jelölésére alkalmas sorvillogóval, illetve villogó nyíllal. Ezen kívül elektronikus szövegkijelzővel is felszerelhető.

Az útellenőrzést szükség szerint platós autóval is el lehet végezni, gyorsforgalmi úthálózat esetén eseti jelleggel (pl.: útellenőri autóval torlódás miatt nem megközelíthető helyszínek, útellenőri autó hirtelen meghibásodása stb.) a feladatot figyelmeztető jelzéssel ellátott motorkerékpárral is el lehet látni.

Az útellenőrző gépkocsit 4 oldalon „ÚTELLENŐRZÉS” felirattal és az Arculati Kézikönyvnek megfelelő logóval és figyelemfelkeltő jelzésekkel kell ellátni. A gépkocsi hátulján a www.kozut.hu webcímet az Arculati Kézikönyvnek megfelelően és jól láthatóan kell elhelyezni.

Gyorsforgalmi úthálózatot kezelő mérnökségek esetén az útellenőrző gépkocsi kék-piros színű megkülönböztető jelzéstadó készülékkel felszerelhető, ebben az esetben „BALESETI ELHÁRÍTÁS” felirattal kell a fentiekben túl ellátni. A megkülönböztető jelzés használatának egyéb feltételeit „A megkülönböztető jelzést adó készülékek használatával kapcsolatos szabályok” című szabályzat tartalmazza.

Az útellenőri gépjárműveket minden indulás előtt a *10. számú melléklet* szerint ellenőrizni kell. Ennek egy része a KRESZ-ben előírt kötelező ellenőrzés, a másik része az útellenőr kocsi tartozékainak ellenőrzése.

A napi gépjármű ellenőrzésen kívül a hetente elvégzendő teendőket a *12. számú melléklet* tartalmazza.

Az útellenőrt el kell látni szolgálati mobiltelefonnal.

Az útellenőrök számára az Arculati Kézikönyvben meghatározott formaruhát kell biztosítani.

Útellenőri gépjármű felszerelése:

A gyorsforgalmi útellenőri gépkocsi felszerelési tárgyait és tartozékait a *6/2. számú melléklet* szerint kell összeállítani, a kötelező felszerelésen felül a mérnökségvezető döntése alapján a

gépkocsi további anyagokkal, szerszámokkal ellátható. A gépkocsiban ügyelni kell a felszerelési tárgyak biztonságos elhelyezésére. A felszerelési tárgyak és tartozékok hiánytalan meglétéről az útellenőr, szükség szerinti pótlásukról pedig a mérnökségvezető vagy forgalomtechnikai művezető köteles gondoskodni.

A nem gyorsforgalmi útellenőri gépkocsiban a 6/1. számú mellékletben felsorolt felszereléseket, szerszámokat és anyagokat kell tartani és gondoskodni kell azok menet közbeni rögzítettségéről. A kötelező felszerelésen felül a mérnökségvezető döntése alapján a gépkocsi további anyagokkal, szerszámokkal ellátható.

Az útellenőrző gépkocsin legalább 4 db jelzőtábla oszlop szállítására alkalmas tetőtartót kell elhelyezni.

Csak azokat a jelzőtáblákat kell az útellenőri autóban, illetve a készenléti raktárban biztosítani, amelyekből a kezelt úthálózaton található kihelyezett állapotban. (A táblák funkcióját véve például lakott terület kezdete.)

A **jelzőtáblák méretei** – biztonsági szempontokat figyelembe véve – az e-UT 04.00.11 számú *A közúti jelzőtáblák műszaki szabályzatában* (JTSZ) található 1. táblázat szerinti lakott területen kívüli, főúthálózaton, illetve főútvonallá kijelölt alsóbbrendű úton alkalmazandó táblaméretekkel egyezzenek meg.

A készenléti raktár készletei:

Az útellenőr telephelyén, az útellenőr által bármikor elérhető helyen – munkavégzése folyamán felhasznált anyagok pótlására – készenléti raktárt kell kialakítani. A készenléti raktárban a kezelt úthálózattól függően kell anyagokat tárolni:

- Gyorsforgalmi mérnökségeken a *7/2. számú melléklet* tartalmazza a minimális készleteket,
- nem gyorsforgalmi mérnökségeken a *7/1. sz. melléklet*.

Az útellenőrmek a készenléti raktárból történő kivételezést jeleznie kell az útellenőri tevékenységet irányító művezető részére. A művezető felelős a kivételezett anyagok, eszközök pótlásának ügyintézéséért, és a megfelelő munkaszámra való kontírozásáról.

A raktári rend betartása a raktár kezelésére felhatalmazott személyek feladata.

2.2 Az útellenőrzés dokumentumai, kitöltési szabályai

Az útellenőri szolgálat ellátása során – a nem rendszeres feladatok ellátásához szükséges iratokon kívül – az útellenőr gépkocsiban kell lennie a menetlevélnek, az Útellenőri rendszert működtető tabletnek, valamint elegendő mennyiségben baleseti bejelentő lapnak (Káresemény kezelésről szóló szabályzat és eljárásrend melléklete).

Az útellenőr műszakja során köteles a tevékenységéhez meghatározott formanyomtatványokat pontosan, hiánytalanul és értelemszerűen kitölteni.

Az útellenőr műszakja során köteles az Útellenőri rendszert pontosan, hiánytalanul és értelemszerűen használni, a menetlevelet és a baleseti bejelentőt tölteni. A műszak idejében az Útellenőri rendszer PC moduljában a tableten rögzített adatokat felülvizsgálja, szükség esetén kiegészíti.

Kéresemények során digitális fényképeket készít az útellenőri tablettel:

- a helyszínt beazonosító jellemzőkről
- az esemény körülményeiről
- az Társaság kezelésében lévő úthálózatot ért károkról.

Az útellenőr az Útellenőri rendszert futtató tablet meghibásodásának esetére a körzetbejárási tervben szereplő menetutasítások mindegyikéből egy kitöltés nélküli példánnyal kell rendelkezzen. Amennyiben a tablet meghibásodik, az útellenőrzést a továbbiakban papír alapon, a megfelelő fejadatok kitöltése után köteles folytatni. A papír alapon vezetett útellenőri napló száma megegyezik az Útellenőri rendszerben generált útellenőri napló számával. A menetutasítások adatai alapján összeállított naplót az útellenőri rendszerből kell kinyomtatni.

Körzetbejárási terv

Mérnökségenként, illetve útellenőri körzetenként 28 db napi menetutasítás, amely a megyei igazgatóság koordinálásával, az útellenőri rendszerben készítenőd.

A terv tartalma:

- Címoldal (külön szerkesztendő)
  - Cím: Körzetbejárási terv
  - Megyei igazgatóság: (neve, kódja)
  - Mérnökség: (neve, kódja)
  - Feltüntetendő: Az útvonalak (dátum)-tól e terv alapján kerülnek bejárásra.
  - Feltüntetendő: A terv (számozott oldalak száma) számozott oldalból áll.
  - A terv hitelesítése érdekében a mérnökség vezetője és a megyei üzemeltetési és fenntartási osztály vezetője a címoldalt aláírásával és bélyegző lenyomatával látja el.
- Napi menetutasítások
  - a 28 db napi menetutasítás
  - a 28 napos program sorrendben legyen, naponta térképes és táblázatos formátumot tartalmazzon.
  - Az ellenőrzött és futott km-ek feltüntetendők a napi menetutasítás végén.
  - Gyorsforgalmi mérnökségek esetén a 28 napi menetutasítás helyett elegendő az éjszakai és a nappali menetutasítások elkészítése.
- Készenléti beosztás

A körzetbejárási tervet minimum évente egyszer január 31-ig aktualizálni, valamint a vonatkozó jogszabályi változások esetén felülvizsgálni és szükség szerint módosítani kell. A körzetbejárási terv 4 hét ellenőrzésének megfelelően napi bontásban tartalmazza a menetutasításokat. Az útellenőrzés a körzetbejárási terv alapján 28 naponként, ciklikusan ismétlődik. A körzetbejárási terv egy napra vonatkozó része a napi menetutasítás.

Napi menetutasítás

Az adott napi menetutasítást a mérnökség forgalomtechnikai művezetője rendeli el az Útellenőri rendszer Összerendelések moduljában az adott műszakban dolgozó útellenőr megjelölésével.

Útellenőrzési napló

Az útellenőr a művezető által elrendelt menetutasítás szerint végzi útellenőri feladatait. Az útellenőr a napi ellenőrzése során az Útellenőri rendszert használja, az ellenőrzött szakaszokon a hibákat, eseményeket a programban rögzíti. Ellenőrzött út a gépjárművel érintett csomópont szomszédos útszakasza, aminek hibái szintén a rendszerben rögzítendők.

Az útellenőri tablet meghibásodása esetén a papír alapú útellenőri naplón az útellenőr a napi ellenőrzése során az állapotfelvétel rovataiban a rendben lévő szakaszokat pipával, a szakaszon hibát vagy eseményt „X” jelöléssel jelzi.

„X” jelölés esetén az Esemény, hibajegyzék sorszám rovaton az útellenőr feltünteti a megfelelő sorszámot és az Útellenőri napló - hibajegyzéken részletezi az észlelt eseményt vagy jelenséget.

Sorszámozás okmányszerűen az „Útellenőri napló nyomtatása” alkalmazás használatával, a mérnökségi számítógép által generált sorszámkiadás szerint történik. A program beállítása, további hozzáférés biztosítása kizárólag rendszergazdai jogosultság! (például: O1/2011/I.gk./000001)

Az Útellenőri rendszer használata esetén is szükséges a sorszám generálása. A generált sorszámot a kinyomtatott útellenőri naplóra kézzel szükséges felvezetni. Ugyancsak fel kell vezetni a sorszámot a tablet meghibásodása esetén vezetett papír alapú útellenőri naplóra is.

Útellenőri napló - hibajegyzék

Az útellenőr az útellenőri rendszert eseményszerűen kezeli. Itt kell rögzíteni minden információt, észlelt eseményt, a közútban vagy tartozékaiban, a műtárgyakon keletkezett hibát, károsodást stb.

Az útellenőrzési tevékenység befejeztével az Útellenőri rendszer által generált útellenőri naplót kinyomtatja. A kinyomtatott naplót mind az útellenőrnek, mind a felettes művezetőnek aláírásával hitelesítenie kell.

Az Útellenőri napló szigorú számadású okmány, kezelése a menetlevéllel azonos szabályok alapján történik!

Menetlevél

A menetlevelet mindenkor hatályos üzem- és kenőanyag szabályzatban, továbbá a Menetlevél és gépüzemi jelentés kezelési szabályzatban foglaltaknak megfelelően kell vezetni. Kék villogó használata esetén a menetlevelet a megkülönböztető jelzést adó készülékek használatával kapcsolatos szabályokban leírtakra tekintettel is vezetni kell.

A menetlevél szigorú számadású nyomtatvány vezetése az útellenőrzés során is eseményszerűen történjen.

Ideiglenes közúti jelzések létesítése/megszüntetése

(Közutak igazgatásának kezelői szabályzata melléklete)

Az útellenőr által pótolta vagy bevont jelzésekre vonatkozik. Az állandó forgalmi rend megváltoztatását jelentő új jelzések kihelyezése vagy a karbantartás során elvégzett cserék nem útellenőri tevékenységek, azoknál az arra előírt dokumentumokat kell használni.

Baleseti bejelentő (Káresemény kezelésről szóló szabályzat és eljárásrend melléklete)

A közútban vagy tartozékaiban keletkezett rongálódás észlelésekor kell kitölteni. A kitöltéskor a lehetséges legteljesebb információt kell rögzíteni, fényképet csatolni. A dokumentáció a biztosítási ügyintézésre alkalmas legyen.

Közútkezelői hozzájárulások nyilvántartása (5/1. és 5/2. sz. melléklet)

A forgalomtechnikai művezető a forgalomtechnikai és kezelői osztálytól megkapott hozzájárulások alapján készíti el a listát, aminek mindig aktuális példányát az útellenőrnek átadja.

Az útellenőri tevékenység dokumentumait, feljegyzéseit a vonatkozó szabályok figyelembevételével a társasági irat- és dokumentum kezelési szabályzatok rendelkezéseivel összhangban kell kezelni (azonosíthatóság, módosítás, nyilvántartás, tárolás, selejtezés).

2.3 Az útellenőr feladatai

2.3.1 Ellenőrzési feladatai

Az út és környezetének állapota

Útburkolat: kátyú keletkezése, bomláshoz vezető repedések megjelenése, deformálódás, nyomvályú, idegen tárgyak, szennyeződések, téli útállapot.

Csapadékvíz elvezetés: az útra kerülő csapadékvíz elvezetésének megfelelősége (megálló vizek, vízátfolyás iránya és gyorsasága).

Szegélyek: megléte, állapota, tisztasága (kiemelt-, süllyesztett szegélyek, járda és járdasziget kapcsolatok megléte, állapota)

Padka: állapota, magassága, keréknyomok, padkán megálló vizek, kimosások (nemesített, valamint földpadkák kijáródása)

Árok: vízelvező képesség, növényzet, beiszapolódás, kimosódások, árokburkolatok állapota (illegális árokbetöltések)

Surrantók: fejek állapota, kimosódások, beszakadások

Rézsűk, bevágások: állékonyság szemrevételezéssel, növényzet állapota, vízkimosás, csúszás, kagylósodás, repedés, rágcsálók jelenléte.

Támfalak, zajvédő falak: állapota, sérülések, „menekülő” kapuk állapota

Növényzet: jelzések, beláthatósági háromszögek takarása, úrszelvény szabad volta, károkozók megjelenése, a növényzet állapotára veszélyes kártevők, rágcsálók (9. sz. melléklet)

Átereszek: külső szemrevételezéssel, útburkolaton valamint padkán keletkezett süllyedések jelentése

Pihenőhelyek: WC-k állapota, tisztasága, a berendezések működőképessége, használhatósága, utcabútorok (padok, asztalok, játszó eszközök) megléte, állapota, szeméthyűjtők telítettsége, állapota, tisztasága, a parkoló járművek rendeződése, telítettség járművekkel

Védőkerítés: a háló folytonossága, kapuk, ajtók megléte, állapota

Vízvezető rendszerek: tiltó- és tisztító műtárgyak ellenőrzése

Továbbá bármely egyéb váratlan, a közút állapotával, tisztaságával kapcsolatos hiba, esemény.

Hídellenőrzés

A közúti hidak nyilvántartásáról és műszaki felügyeletéről szóló 1/1999. (I. 14.) KHVM rendelet mellékletének 5. pontja szabályozza a hídellenőrzést.

Az útellenőr rendszeresen, az útszakasz szolgáltatási szintjének megfelelő gyakorisággal és rendkívüli esetben (pl. árvíz levonulása, közúti kárral járó súlyos baleset stb. után) köteles a rábízott úthálózaton lévő hidakat szemrevételezéssel megvizsgálni. Az ellenőrzés során az alábbiakra kell figyelemmel kísérnie:

- a forgalomkorlátozó valamint figyelmeztető táblák, illetve jelzések megléte, állapota,
- a világító berendezések megléte, állapota,
- van-e a hídpályán vagy a hídszerkezeten a forgalom biztonságát közvetlenül veszélyeztető hiba vagy hiányosság, mint:
  - pályalemez hiba,
  - durva szegélycsorbulás vagy egyéb szegély hiba,
  - kidöntött vagy hibás korlát, védőháló,
  - élvédő szögacélon durva lazulás,
  - megálló víz,
  - eltömődött víznyelő rács,
  - veszélyes kátyú,
  - dilatációk sérülése, eltömődöttsége
- ütközési sérülés a hídszerkezeten,
- tám- és bélésfalak, valamint a védőkapuk és merev áthidalások állapotának ellenőrzése szemrevételezéssel
- vízmeder megbontására utaló elváltozás.

Az ellenőrzésen tapasztalt hibákat az Útellenőri rendszerben objektum hibaként rögzíteni kell.

Úttartozékok ellenőrzése

A **KRESZ táblák** megléte, állapota, láthatósága, sérülése, szabályos elhelyezése, fényvisszaverő képessége, vízszintes, függőleges síknak megfelelő kihelyezés.

Portáltáblák éjszakai világításának állapota, láthatósága.

Útbaigazító táblák állapota, láthatósága.

Forgalomirányító berendezések üzemképessége, állapota, láthatósága.

Burkolatjelek állapota (kopottsága, fényvisszaverő képessége), különös tekintettel az ideiglenes (sárga) burkolatjelekre.

Térvilágítási és közvilágítási berendezések üzemképességét, állapotát naponta ellenőrizni kell az éjszakai ellenőrzés során.

Egyéb úttartozékok ellenőrzése:

- **Korlátok:** szalagkorlátok, betonkorlátok, lánckorlátok állapota, megléte, sérülése, forgalomveszélyessége, hektó címkék megléte
- **Portálkeretek:** rácstartó szerkezetek állapota
- **Vezetőoszlopok:** megléte, állapota, helyzete, fényvisszaverő képessége, (kihelyezett oszlopok vonalvezetése, függőleges állapotának ellenőrzése), hektó címkék megléte
- **Fénytörő hálók, vakítást gátló rendszerek:** megléte, állapota, tisztasága
- **Optikai elemek:** korlátprizmák, burkolatszegek megléte, láthatósága, fényvisszaverő képessége
- **Zajárnyékoló falak:** megléte, állapota, tisztasága
- **Segélykérő oszlopok:** megléte, állapota, tisztasága
- **Püspöksüvegek:** megléte, állapota, tisztasága
- **Hóvédművek:** megléte, állapota (téli időszakban)
- **Vízvezető rendszerek:** állapota, vízvezető képessége
- **Biztonsági kerítés:** megléte, állapota
- **Energiaelnyelő berendezések:** megléte, állapota
- **Forgalomszámláló és ÚTMET állomások:** megléte, állapota
- **VJT-k:** működőképessége, fényereje, jelzsképe, a megjelenített információ aktualitása,
- **Kamerák, napelemek és műszerszkekrények:** megléte, épsége

A fel nem sorolt úttartozékok ellenőrzése is kötelező szemrevételezéssel.

Forgalomterelést, forgalomkorlátozást biztosító ideiglenes vagy végleges jelleggel kiépített sorvillogó vagy jelzőlámpa-pár meghibásodása esetén gyorsforgalmi úthálózaton a mérnökségi/vonali diszpécser szolgálatot kell értesíteni, nem gyorsforgalmi úthálózat esetén a megyei diszpécser szolgálatot kell értesíteni.

Forgalomirányító jelzőlámpák meghibásodása esetén a jelzőlámpák felügyeletét ellátó megyei diszpécser szolgálatot kell értesíteni.

A forgalom és a forgalmi körülmények ellenőrzése

Az útellenőrnek ellenőrzés során haladéktalanul tájékoztatást kell adnia a mérnökség, illetve a mérnökségi/vonali/megyei diszpécser szolgálatrészére minden olyan eseményről, körülményről, amely a közút forgalombiztonságát és zavartalanságát veszélyezteti.

Útpálya: forgalmi körülmények, forgalomnagyság, torlódások kialakulása és jelentése

Csomópontok: forgalmi körülmények, torlódásos helyek feltárása és jelentése

Gyalogos forgalom: a gyorsforgalmi úthálózatot szintben keresztező gyalogosforgalmi helyek feltárása, jelentése, a csomóponti ágak menti gyalogos mozgások alakulása, jelentése

Veszélyes áru szállítása: értesítés esetén figyelemmel kell kísérni a veszélyes áru áthaladását a mérnökség által üzemeltetett szakaszon. Út szélén, leálló sávon, csomóponti ágon, pihenőhelyen tartózkodó veszélyes árut szállító jármű észlelésekor jelenteni kell a diszpécsernek, aki értesíti a rendőrséget.

Szintbeni közúti-vasúti kereszteződések: az útellenőrzés gyakoriságának megfelelően, de legalább hetente ellenőrizendők.

A közúton, a közút mellett végzett munkák és a közút nem közlekedési célú igénybevételével kapcsolatos tevékenységek ellenőrzése

Az útellenőr a napi menetutasításának megfelelően (gyorsforgalmi úthálózaton naponta) ellenőrzi a számára kiadott közútkezelői hozzájárulásban előírt feltételek szerinti munkavégzések:

- elkorlátozásának, jelzésének terv vagy műszaki előírások szerinti kialakítását;
- a korlátozásra használt eszközök állapotát, működését;
- és a munkahely mellett a forgalom lebonyolódását.

Ellenőrzi a terv szerinti kialakítást, a jelzőberendezések, valamint táblák meglétét, állapotát és működését.

A nem megfelelő jelzésrendszert fényképekkel dokumentálja, az észlelt rendellenességek elhárítására intézkedik, szükség esetén mérnökségi vagy hatósági intézkedést, beavatkozást kér. Forgalombiztonsági, illetve munkabiztonsági előírást sértő munkavégzés esetén a munkavégzés befejezésére szólít fel. Amennyiben a munkavégzést felszólításra sem fejezik be, úgy hatósági intézkedést kér. Közvetlen balesetveszély esetén a munkaterületet elkorlátozza. A megtett intézkedéseket rögzíti az Útellenőri naplóban és Jegyzőkönyvet vesz fel (14. sz. melléklet).

A közútkezelői hozzájárulás nélküli, vagy a hozzájárulásban foglaltaktól eltérő igénybevételnek észlelése esetén a bizonyíthatóság céljait szolgáló digitális fényképsorozatot készít. A diszpécser szolgálatot értesíti, majd a 14. számú melléklet szerint jegyzőkönyvet vesz fel, amelyet haladéktalanul továbbít az illetékes megyei igazgató felé, aki a közutak igazgatásáról szóló 19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet 6.§ (7) bekezdésében foglaltak szerint pótdíj megfizetését kezdeményezi a közlekedési hatóságnál.

Fentiek alól kivételt képeznek az olyan – közútkezelői hozzájárulással, építési engedéllyel rendelkező – közlekedés biztonságát elősegítő, közérdekű tájékoztatást tartalmazó táblák, amelyekről a forgalomtechnikai és kezelői osztály, írásban értesíti a mérnökséget.

Engedély nélküli építések (útsatlakozás, közút stb.) ellenőrzése, adatok felvétele (útszám, km-szelvény, oldal), illetve eseti intézkedést kezdeményez.

Közút nem rendeltetésszerű használatának észlelése esetén intézkedés annak megszüntetésére, balesetveszély esetén forgalomkorlátozás bevezetése, szükséges esetben feljelentés kezdeményezése.

A kezelésünkben lévő hálózat területén, illetve védőtávolságon belül, beleértve a pihenőhelyeket is, reklámhordozót, reklámtáblát elhelyezni tilos. (Védőtávolság alatt autópálya, autópálya és főútvonal esetén az úttengelytől mért 100 métert, alsóbbrendű közút esetén 50 métert értünk.) Az útellenőr ilyen táblák észlelése esetén a diszpécser szolgálatot köteles értesíteni. Kivételt képeznek a védőtávolságon kívüli 4 m²-nél kisebb táblák, illetve az épületek homlokzatán lévő cégjelzések.

Fentiek alól kivételt képeznek az olyan – közútkezelői hozzájárulással, építési engedéllyel rendelkező – közlekedés biztonságát elősegítő, közérdekű tájékoztatást tartalmazó táblák, amelyekről a forgalomtechnikai és kezelői osztály, írásban értesíti a mérnökséget.

Téli ellenőrzés

Gyorsforgalmi úthálózat esetén az időjárástól függően az ellenőrzés gyakoriságát és célirányát a Társaság Téli üzemeltetési szabályzatában rögzített feladatokhoz kell igazítani. Az előírt feladatain túl az útellenőr részletes információt ad az ellenőrzött útszakaszról, csomópontokról, pihenőhelyekről, azok útburkolati állapotáról. Jelenti az időjárási és látási viszonyokat, valamint az aktuális közlekedési helyzetet.

Nem gyorsforgalmi úthálózat esetén a téli üzemeltetési szabályzatában meghatározott I. és II. téli fokozatban nem tér el az útellenőrzés folyamata a jelen szabályzatban meghatározottaktól. Ennél magasabb fokozatban az útellenőr bevonható a mérnökség védekezési munkáiba.

Rendkívüli forgalmi viszonyok ellenőrzése

Rendkívüli forgalmi viszonyok alakulhatnak ki bizonyos rendezvények alkalmával, időszakos idegenforgalom esetén, rendkívüli időjárás viszonyok között. Ilyen esetekben vezetői utasításra az útellenőr fokozott ellenőrzést végez, szükség szerint egyedi vezénylési utasítás szerint változtathatja meg menetrendjét. Intézkedéseit, a menetutasítástól történő eltérését a diszpécsernek jelenti és dokumentálja.

2.3.2 Az útellenőr munkavégzési feladatai

Az útellenőr fokozott veszéllyel járó tevékenységet végez, ezért munkavégzése során fokozott körültekintéssel kell eljárnia. A helyszín biztosítása és a forgalom alatt végzett tevékenység közben kötelező a jó láthatóságot biztosító védőruházat használata, a sárga villogó és sorvillogó üzemeltetése, továbbá szükség esetén pedig KRESZ táblák és egyéb jelző eszközök kihelyezése.

Az útellenőr által elvégezhetőnek minősül az az intézkedés, amelynek elvégzéséhez szükséges eszközök és anyagok az útellenőrző gépkocsiban, valamint a készenléti raktárban rendelkezésre állnak.

Olyan feltétlen intézkedések ezek, amelyekkel közvetlen balesetveszélyt hárít el, vagy arra hívja fel a figyelmet (például ideiglenes forgalomszabályozás, -elkorlátozás). Amennyiben a szükséges mérnökségi beavatkozást kér.

A gyorsforgalmi úton bekövetkezett közlekedési baleset miatt szükséges közútkezelői feladatok ellátása érdekében – A megkülönböztető jelzést adó készülékek használatával kapcsolatos

szabályzat előírásai szerint annak tárgyi, személyi és külön jogszabályban előírt alkalmassági feltételek meglétére is tekintettel – megkülönböztető jelzés használata engedélyezett.

Az útellenőr által az észleléskor a helyszínen elvégezhető intézkedések jellemzően az alábbiak:

- Közvetlen balesetveszélyt okozó jelzőtábla hiány pótlása, megigazítása, különösen az az alábbi jelzőtáblák:
  1. Elsőbbségi jelzőtáblák:
    - a. ÁLLJ! Elsőbbségadás kötelező!
    - b. Elsőbbségadás kötelező!
    - c. Szembejövő forgalom elsőbbsége
    - d. Elsőbbség a szembejövő forgalommal szemben
    - e. Főútvonal
    - f. Főútvonal vége
  2. Veszélyt jelző táblák
  3. Behajtani tilos! jelzőtáblák
  4. Kötelező haladási irány jelzőtáblák
  5. Kijelölt gyalogos-átkelőhelyet jelző táblák
  6. Úrszelvény és védőkapuk korlátozását jelző táblák (védőkapuk meghibásodását az észlelést követően azonnal jelezni kell a végleges helyreállításig)
  7. Autópálya és autópálya kezdete és vége jelzőtáblák
  8. Lakott terület határát jelző táblák
  9. Vasúti átjárót előjelző, valamint jelző táblák

Ezek meglétét minden beutazás során ellenőrizni, pótlásról pedig haladéktalanul gondoskodni kell.

- Vezetőkorlátok, védőhálók hiányát illetve sérüléseit az észlelést követően azonnal jelezni kell a végleges helyreállításig sávós, piros-fehér táblával) (az észlelést követő műszakig elegendő terelőkúppal végzett jelölés).
- Jelzőtábla, forgalomirányító jelzőlámpa működésének, láthatóságának biztosítása.
- Az útburkolaton észlelt balesetveszélyes hibák azonnali jelzésrendszerrel való ellátása, majd intézkedés a hiba megszüntetésére.
- Amennyiben a 9. sz. mellékletben szereplő veszélyes növényzetet lát, azt az észlelést követően azonnal jelzi a mérnökségnek.
- Növényzet által okozott jelzőtábla láthatósági problémát lehetőségek szerint megszüntetése. Ha lehetőségeket meghaladja, a mérnökség értesítése, illetve a feladat elvégzésére jelentéstétel.
- Idegen tárgy vagy engedély nélküli reklámtábla által okozott láthatósági probléma elhelyezését rögzíti az útellenőri naplóban, jelenti a forgalomtechnikai művezetőnek.
- Az optikai vezető elemek (vezetőoszlop, fóliacsík, korlátprizma, nyíl alakban sávzott tábla, oldalakadály tábla) forgalmat veszélyeztető hiányának pótlása, megigazítása.
- A hektométer és segélykérő-telefon matricák megrongálódása, illetve hiánya esetén azok pótolása.
- Az útkoronán talált forgalomra veszélyes tárgyak, szilárd és folyékony szennyeződések eltávolítása (szükség esetén a menetutasítás megváltoztatásával, annak dokumentálása mellett).

- A kezelt úthálózat környékén lévő olyan nagyobb méretű hulladék karton, papír, fólia stb. eltávolítása, amelyeket a szél behordhat az úttestre és az a forgalom biztonságát veszélyeztetheti.
- Olajfolt által képződött síkosság megszüntetése.
- Forgalomra veszélyes hibák megjelölése, veszélyt jelző táblák és forgalomterelő jelzőtáblák kihelyezése.
- A burkolatra jutott és a forgalomra veszélyes vizek levezetése vagy annak megkezdése (a forgalom biztonságát befolyásoló vízátfolyásokról vagy tócsákról digitális fényképsorozat készítése).
- Az úton található forgalomra veszélyes állati tetemek eltávolítása az útburkolatról, majd a felhasznált eszköz fertőtlenítése. Az állati tetem elszállítására szerződött partner értesítése a diszpécser szolgálaton keresztül.
- Nem gyorsforgalmi úthálózaton rosszul belátható helyen álló vagy elhagyott járművek megjelölése, a diszpécser szolgálaton keresztül a rendőrség értesítése további intézkedés céljából.
- Gyorsforgalmi úthálózat leállósávján vagy a padkáján várakozó járműveknél minden esetben megáll, és ha lehetséges, tájékozódik annak okáról. Pihenés céljából jármű csak a pihenőhelyeken állhat meg, ezért ha a jármű továbbhaladni képes, erre felhívja a figyelmet. Egyéb esetben a mérnökségi/vonali diszpécsernek jelenti, aki a rendőrséget értesíti. Ha a jármű műszaki hibával állt meg és még nem kért segítséget, akkor a mérnökségi/vonali diszpécser szolgálat segítségével kell intézkedni. Nem az útellenőr feladata a műszaki hibás járművek elszállításának a megoldása, különös tekintettel a balesetben megsérült gépjárművekre, amelyek elszállítása a helyszínen intézkedő rendőr vagy a tűzoltóság feladata, továbbá történhet a szerződött autómentő szervezettel. Az elhagyott gépjárműveket szükség esetén kitáblázza, a mérnökségi/vonali diszpécsernek jelenti, aki a rendőrséget értesíti. A gépkocsi rendszámát, típusát, az útszelvényt és a tett intézkedést az útellenőri rendszerben rögzíti. Az éjszakai útellenőr a fentiek végrehajtásakor – a saját védelme érdekében – az adott helyzettől függően, rendőrségi segítséget kér.
- Gyorsforgalmi úthálózat üzemi átjáróinak megrongálását, az észlelést követően azonnal sávostáblával jelzi és a mérnökségi/vonali diszpécsernek jelenti. (Az észlelést követő műszaki elegendő terelőkúppal végzett jelölés).
- Ha a szükséges intézkedés az útellenőr által nem végezhető el, akkor haladéktalanul értesíti az illetékes útellenőri tevékenységet irányító művezetőt, diszpécser szolgálatot.
- Amennyiben az útellenőr veszélyes vagy olyan hulladékot talál, aminek eredete nem állapítható meg, abban az esetben elkorlátozza azt, az eseményt rögzíti az útellenőri naplóban, és a megyei diszpécser szolgálaton keresztül értesíti a katasztrófavédelmi szervezetet.
- Rendkívüli események (tömegebaleset, vadbejutás, stb.) esetén a „Központi intézkedési terv rendkívüli helyzetek kezelésére (Központi havária terv)” szabályzat szerint cselekszik.
- A mérnökségvezető vagy a forgalomtechnikai művezető utasítása alapján egyéb feladatokat ellát. (Pl. felmérés.)

Rendkívüli esemény bekövetkezése esetén

Az útellenőr a tudomására jutott vagy az általa észlelt – az országos közúthálózaton bekövetkezett rendkívüli eseményeknél, függetlenül az előre megadott napi programjától, az út kezelőjére vonatkozó halaszthatatlan intézkedések azonnali megtételére köteles.

Előre látható (vagy prognosztizálható) rendkívüli forgalmi helyzetekben (nagyobb érdeklődést keltő rendezvényeknél, idegenforgalmi és szezonális időszakokban), továbbá az illetékes szervek által előre jelzett időjárási és természeti viszonyok (árvíz, belvíz, rendkívüli hőség, légszennyeződés, szélvihar és csapadék stb.) esetére az útellenőri szolgálatot – a veszély várható időtartamára történő készenléti szolgálat vezénylésével – meg kell erősíteni. Ezen intézkedések elrendelésére az útellenőri szolgálatot működtető közútkezelő szervezet vezetője – a tudomására jutott információk alapján önállóan vagy a megyei diszpécser szolgálat kezdeményezésére – jogosult.

Közúti baleset

Értesítés, észlelés és átirányítás esetén a közúti baleset helyszínéhez kivonul.

Útellenőrzés során észlelt közúti baleset esetén az útellenőr jelentést ad a mérnökségi/vonali, illetve a megyei diszpécser szolgálat felé a baleset helyszínéről és körülményeiről. Ha még nem érkezett meg a rendőr, az értesített diszpécser szolgálat segítségével hívja őket. Balesetnél intézkedése során a helyszínről a diszpécser számára folyamatosan jelentést kell adnia a baleset kimeneteléről, a kialakult forgalmi körülményekről.

Az útellenőr jellemző feladatai a baleseti helyszínen:

- a baleseti helyszín biztosítása;
- ideiglenes forgalomszabályozó jelzőtáblák kihelyezése nem gyorsforgalmi úthálózat esetén a *8/1 számú melléklet* szerint (gyorsforgalmi úthálózat esetén a *8/2. számú melléklet* a „Forgalomterelési rend gyorsforgalmi úthálózat baleseteinél”);
- a rendőrség megérkezéséig a forgalom terelése;
- együttműködés a helyszínen intézkedő szervekkel/szervezetekkel;
- burkolattisztítás;
- a forgalmi rend visszaállítása;
- baleseti bejelentőlap kitöltése*
- a diszpécser szolgálat folyamatos tájékoztatása;
- a keletkezett közúti kár felmérése, fényképek készítése.

*„BALESETI BEJELENTŐ LAP” – B sorszámozású önindígyós hárompéldányos nyomtatványt – hiánytalanul és értelemszerűen kitölti, amelyet igazoltat a rendőrséggel és (lehetőség szerint) a közúti kár okozójával (Káresemény kezelésről szóló szabályzat és eljárásrend szerint).

Balesetnél az útellenőri feladatokat ellátó munkavállaló szükség esetén köteles a baleseti vizsgálat befejezéséig a helyszínen tartózkodni, a rendelkezésére álló eszközökkel lehetőség szerint segítséget nyújtani, rögzíteni az adatokat. Amennyiben a munkaidő-beosztása – mivel napi 12 óránál hosszabb ideig nem végezhet munkát – ezt nem teszi lehetővé, köteles az őt váltó készenléti feladatokat ellátó munkavállalónak a munkaköri feladatait átadni.

A helyszínelés befejezése után az útellenőr folytatja menetutasítását a munkaideje végéig, az eltérések dokumentálása mellett. Az ellenőrzésből esetleg kimaradt szakaszról a váltó útellenőrt, illetve a felettes művezetőt tájékoztatja.

Katasztrófaveszélyről, katasztrófhelyzetről kapott értesítés és helyszínre rendelés esetén, bármely mérnökségről az útellenőr átirányítható a baleset helyszínére. Feladatát a helyszínelő rendőrrel és a társmérnökség útellenőrével egyeztetve végzi. Veszélyes áru sérülése esetén, egyeztetve a katasztrófavédelemmel, gyorsforgalmi úthálózaton azonnali csomóponti letereléshez szükséges kitéblázást végez, nem gyorsforgalmi úthálózaton a rendőrség, illetve a katasztrófavédelem segítségével az utat lezárja, illetve terelőútra tereli a forgalmat és a mérnökségi/vonali, illetve a megyei diszpécserrel értesíti.

A balesetekkel kapcsolatos károkozás dokumentálása, vagy ismeretlen károkozó esetén a további teendőkkel kapcsolatos előírások a mindenkor érvényben lévő Káresemények kezelése szabályzatban és eljárásrendben kerülnek részletezésre.

Élő állat észlelése vagy általa okozott baleset a gyorsforgalmi úthálózaton

Kóbor- vagy vadon élő, kerítésháló nyílásain elvileg átjutni nem képes állat, kerítésen belüli észlelése vagy azzal történő ütközésből eredő közlekedési balesetek esetén követendő eljárásrend:

Amennyiben vadállat érintett a balesetben, köteles a mérnökségi/vonali diszpécser értesíteni az illetékes vadásztársaságot.

Az útellenőrnek azonnal (lehetőleg még a rendőri intézkedés, helyszínelés ideje alatt) ellenőriznie kell a helyszín közvetlen környezetében a védőkerítés (biztonsági kerítés) állapotát, a bejutás helyének kiderítése érdekében. Ha „forró nyom” észlelhető (pl. a hóban vagy a fűben látszó vadcsapás vagy egyéb nyom alapján), azon azonnal el kell indulni. Amennyiben a körülmények lehetővé teszik, a védőkerítést mindkét oldalon, az ütközés helyszínét megelőző és követő 500-500 m hosszon gyalogosan ellenőriznie kell.

Az ellenőrzése eredményét az útellenőri napló megjegyzés mezőjében fel kell tüntetni.

Ha a körülmények további azonnali helyszíni vizsgálatokat nem tesznek lehetővé (pl. korlátozott látási viszonyok miatt), akkor az elkövetkező reggel a szolgálatban lévő útellenőrnek lehetőség szerint hatósági személlyel (rendőrrel) a védőkerítést mindkét oldalon, az ütközés helyszínét megelőző és követő 500-500 m hosszon gyalogosan ellenőriznie kell és az ellenőrzés eredményét az útellenőri rendszerben (elhárított hibaként) dokumentálnia kell.

Gyorsforgalmi úton mindkét oldalon és mindkét irányban a legközelebbi csomópontig ellenőrizni kell a kerítésen létesített kapuk zárt állapotát.

Amennyiben a baleset térségében vadriasztó eszköz található (pl. elektromos riasztó), akkor annak állapotát, működőképességét is ellenőrizni és naplózni kell.

Forgalombiztonságot közvetve befolyásoló feladatok

A közút és tartozékainak ellenőrzése során főként a következő észlelt hiányosságokról a mérnökségvezetőnek, vagy a forgalomtechnikai művezetőnek telefonon jelentést ad és az útellenőri naplóban rögzíti:

- Hidak felszerkezetén, tartozékain, dilatációján, pályaburkolatán, kiemelt szegélyén, illetve a híd környezetében a híd állékonyságát vagy a forgalombiztonságot veszélyeztető, általa el nem hárítható hibát észlel.
- Közút feletti áthidalásoknál és egyéb műtárgyakon a tartószerkezetek szemrevételezése esetén balesetveszélyes rongálódások észlelésekor, illetve jelentős korróziós károsodás esetén.
- Rézsűk, bevágások mellvédfalak, támfalak szemrevételezése esetén balesetveszélyes vízkimosás, csúszás, kagylósodás, kibillenés, kiborulás, repedés stb. észlelésekor.
- Forgalomirányító berendezések, jelzőlámpák, sárga villogó lámpák működésének ellenőrzése, hiba észlelése esetén jelentést ad a mérnökségre és a megyei diszpécser szolgálat felé. (A forgalomirányító jelzőberendezések hibáinak elhárítási időtartamáról, a hibák elhárításának megkezdéséről az OKKSZ melléklet 4.4.-es pontja rendelkezik.)

- Szintbeni közúti-vasúti kereszteződések forgalombiztonságot közvetlenül veszélyeztető meghibásodását, hiányát függetlenül a hozzá tartozó útszakasz kezelőjétől lehetőségei szerint pótolja, javítja. Ezek közé tartozik a fénysorompó, félsorompó meghibásodása (rongálás), az átjárót előjelző táblák sérülése, hiánya. Az útellenőr lehetőségeit meghaladó problémákat a diszpécser szolgálatnak haladéktalanul jelenti. Az észlelt hibát és az elvégzett feladatot az Útellenőri naplóban rögzíti.
- Dokumentálni az észlelt hibákat.

2.3.3 Az útellenőrzés végrehajtása

- Felveszi a napi ellenőrzéshez szükséges dokumentumokat, nyomtatványokat, az útellenőri programot futtató tabletet.
(Ekkor van lehetőség az esetlegesen szükséges munkamegbeszélésre.)
- Ellenőrzi a gépkocsi előírt tartozékainak meglétét.
- A gépkocsi napi karbantartása és ellenőrzése után megkezdí a napi menetutasításban megadott útvonal bejárását.
- A bejárást az előre megtervezett útvonalon haladva kell végezni, attól eltérni csak indokolt esetben lehet (baleset, rendkívüli esemény).
- Ha az általa észlelt esemény ezt indokolja, az útellenőr javaslatot tesz a mérnökségvezetőnek a menetutasítás megváltoztatására.
- A menetutasítás szerinti vezénylés megváltoztatására, a mérnökségvezetője (távollétében a forgalomtechnikai művezető) és a mérnökségi/vonali/megyei diszpécser szolgálat (saját vagy külső észrevétel alapján) jogosultak.
- A bejárás során észlelt hiba vagy esemény esetén mérlegelnie kell a hiba forgalomra veszélyességének fokozatát. Haladéktalan intézkedést igénylő hiba esetén elvégzi az általa elvégezhető intézkedést. A hibát rögzíti az útellenőri rendszerben, további intézkedés szükségessége esetén bejelenti a mérnökségnek és a mérnökségi/vonali/megyei diszpécsernek.
- Amennyiben az útellenőr hibát észlel az ellenőrzött útszakaszon, hídon, műtárgyon, vasúti átjáróban vagy jelzőlámpás csomópontban, akkor a hibát és a megtett vagy szükséges intézkedést be kell jegyezni az útellenőri rendszerbe.
- Amennyiben a napi program végrehajtása baleset vagy rendkívüli esemény miatt kivételesen meghiúsul, akkor az elmaradt útellenőrzések pótlásáról értelemszerűen gondoskodni kell a következő napokon.
  - A naponta ellenőrizendő utak esetében pótlás nem lehetséges, ezért ezeket be kell fejezni az adott napon az útellenőrzési időszak megadott intervallumán és az útellenőrzést végző munkavállaló munkaidején belül. Amennyiben a munkaidő-beosztása – mivel napi 12 óránál hosszabb ideig nem végezhet munkát – ezt nem teszi lehetővé, köteles az őt váltó készenléti feladatokat ellátó munkavállalónak a munkaköri feladatait átadni. A kimaradt szakaszcól a váltó útellenőrt, illetve a felettes művezetőt tájékoztatni kell.
  - A kisebb gyakorisággal ellenőrizendő utak esetében a pótlást minél előbb, de legalább a terv szerint következő ellenőrzés előtt el kell végezni.

Az útellenőr a napi ellenőrzési program végrehajtása közben, illetve után olyan jellegű feladatok ellátásával is megbízható, amelyek a gazdaságossági és szervezési szempontból

indokoltak. Ezek a feladatok azonban nem akadályozhatják az útellenőrt a napi menetutasításban meghatározottak elvégzésében!

A napi menetutasítás szerint előírt program teljesítése után az útellenőr telephelyi készenléthe helyezhető, ha az nem akadályozza rendkívüli útellenőri feladat elvégzésében.

Útellenőri feladatok befejezése:

- a mérnökségre visszaérkezés után pótolja az útellenőri gépjárműből időközben felhasznált, hiányzó anyagokat, szerszámokat, majd a pótlást dokumentálja.
- A használatban lévő szerszámokat és a gépkocsit meg kell tisztítani, útellenőr váltás esetén tele kell tankolni a hatályos Üzem- és kenőanyag szabályzat értelmében.
- Az útellenőr az útellenőri naplót az útellenőri rendszer irodai kliensén kinyomtatja.
- **A dokumentumok leadása előtt az útellenőr a felhasznált nyomtatványok minden oldalát, amelyen bejegyzés történt aláírásával is hitelesíti, igazolva azt, hogy az ott leírtak az általa tapasztalt állapotot tükrözik. Ugyancsak aláírásával hitelesíti a nyomtatott útellenőri naplót.**
- Az útellenőr a következő napi munkaidő kezdetéig leadja a forgalomtechnikai művezetőnek az előző napi útellenőrzés bizonylatait, feljegyzéseit.
- **Az illetékes művezető átvizsgálás során szintén aláírásával látja el és naprakészen lefűzve tárolja a dokumentációt, tudomásul véve az összefoglalt információkat.**
- Az útellenőri rendszerben rögzített hibákat a forgalomtechnikai művezető legkésőbb az észlelést és dokumentálást követő munkanapon köteles átvizsgálni és a hibák javítását a mérnökség vezetőnél kezdeményezni. A hibák kijavításáról a mérnökség vezető dönt.
- Az elhárított hibák útellenőri rendszerben való lezárása elhárításuk után az üzemeltetési művezető feladata. A mérnökség vezető a feladattal más munkavállalót is megbízhata.

2.3.4 A közúttal és a forgalommal kapcsolatos információk szerzése és továbbítása

Az információnak, amely az úthálózaton az útellenőrzés során keletkezik, tartalmaznia kell az észlelt esemény, meghibásodás, időjárási helyzet, útállapottal, forgalmi helyzettel, balesettel, adattal kapcsolatban az alábbiakat:

- a jelentést adó útellenőr nevét,
- az észlelés időpontját,
- pontos helyét (út, szelvény szám, csomópont, ezen felül belterületen utca, házszám),
- az információ jellegét, ami lehet:
  - tájékoztató (intézkedést nem igénylő),
  - intézkedést igénylő információ,
- az észlelt esemény, adat pontos leírását, meghatározását,
- az észleléskor megtett útellenőri helyszíni intézkedést,
- az intézkedés befejezésének időpontját,
- a forgalomra veszélyesség fokozatát:
  - azonnali intézkedést igényel,
  - OKKSZ 2. fokozat (forgalomra veszélyes, sürgős, határidős beavatkozást igénylő),
  - OKKSZ 1. fokozat (azonnali beavatkozást nem igénylő, éves javítási program szerint végezhető).

Az információt minden esetben rögzíteni kell az útellenőr számára előírt módon az útellenőri naplóban.

A közúti baleseteket, az útállapotban, valamint az időjárási és látási viszonyokban bekövetkező hirtelen változásokat, illetve a rendkívüli és azonnali intézkedést igénylő eseményeket soron kívül kell jelenteni, de jelentést az előírt időpontokban akkor is kell adni, ha rendkívüli esemény nem történt.

Az információt továbbítani kell az információ jellegétől és veszélyességétől függően az alábbiak szerint:

Tájékoztató jellegű információk:

- a napi jelentésekhez előre meghatározott időpontokban,
- az észleléskor azonnal, bármely rendelkezésre álló hírközlő eszköz (mobiltelefon, EDR) útján az útellenőri tevékenységet irányító művezetőnek vagy a mérnökségi/vonali/megyeyi diszpécser szolgálatnak.

Intézkedést igénylő információk:

- A) Az útellenőr által helyszíni intézkedéssel megoldott, további intézkedést nem igénylő információt a napló leadásával továbbítja.
- B) A további intézkedést igénylő információk továbbításával a veszélyesség fokozatától függően az alábbiak szerint kell eljárni:
- B1) A mérnökség útellenőri tevékenységét irányító művezetőnek bármely hírközlő eszközzel azonnal gondoskodnia kell az alábbi információk továbbításáról:
- az azonnali intézkedést igénylő információt.
  - az OKKSZ szerinti 2. fokozatú, tehát forgalomra veszélyes hibát tartalmazó információt, ha II. szolgáltatási osztályba tartozó útszakaszon észlelik.

B2) A műszak végén az útellenőri naplóban kell továbbítani a mérnökségnek:

A III.-VII. szolgáltatási osztályba sorolt utakon az OKKSZ szerinti 2. fokozatú és valamennyi úton az 1. fokozatú hibákat.

A szükséges intézkedésen kívül az útellenőr minden információt rögzít az esemény és hiba-jegyzékben is.

Gyorsforgalmi úthálózaton szolgálatot teljesítő útellenőr az előre meghatározott útvonalon történő ellenőrzése során tájékoztatja a mérnökségi diszpécsert vagy vonali diszpécsert az általa ellenőrzött úthálózaton történt eseményekről, a közlekedés biztonságát jelentősen befolyásoló körülményekről.

2.3.5 Rendelkezésre állás a nem gyorsforgalmi úthálózaton

A rendelkezésre állás célja az, hogy a munkaidőn kívüli időszakban a közútkezelő részéről szükséges intézkedést a Magyar Közút Nonprofit Zrt. haladéktalanul megkezdje. A rendelkezésre állást a Munka Törvénykönyve és a hatályos Kollektív Szerződés szabályai szerint a munkavállalóknak elrendelt készenlét biztosítja.

A munkaidő végétől – a mérnökség általános munkaidejének befejezésétől – a munkaidő kezdetéig minden mérnökség területére készenlétet kell biztosítani egy fő fizikai munkavállalóval, lehetőség szerint útellenőrrel.

A készenlétre kijelölt munkavállalók kiválasztásánál célszerű a közelben lakó munkavállalókat kijelölni.

A készenlétet a munkaidő beosztás szabályainak betartása mellett kell elrendelni.

A készenlétet minimum 3 hónapra előre meg kell tervezni, majd az aktuális hónap elején a munkavállalók számára el kell rendelni.

A készenléthez biztosítani kell a készenlétkben lévő munkavállaló lakása és a telephely közötti utazás feltételeit a tömegközlekedés üzemszüneti időszakában is. Ha szükséges, akkor erre a célra vállalati gépkocsi vagy saját gépkocsi használatát kell lehetővé tenni. A feladat ellátásához a szabályzat által előírt felszerelésekkel ellátott útellenőri gépkocsit vagy brigádszállító gépkocsit kell biztosítani a mérnökségi telephelyen üzemképes állapotban. A brigádszállító gépkocsi felszerelésének biztosítani kell a leggyakrabban előforduló feladatok ellátását. A gyorsabb intézkedés érdekében a zárt udvarral vagy garázzsal rendelkező munkavállaló a készenléti idejére a brigádszállító gépkocsit – az ide vonatkozó szabályzat előírásainak betartása mellett – a lakhelyén tárolhatja.

A készenléti és a rendkívüli munkavégzés szabályait és díjazását a rendes és rendkívüli munkaidő, a távolléti-, valamint a pihenőidők egységes elrendelésének és nyilvántartásának szabályzata, a Munka Törvénykönyve, valamint a Kollektív Szerződés szabályozza.

3. Egyéb rendelkezések

A szolgálattevők kötelesek az előírt időpontban munkára képes állapotban megjelenni, a munkaidőt hatékony munkavégzéssel tölteni és a munkavédelmi, tűzvédelmi előírásokat maradéktalanul betartani.

Amennyiben a jelen vezérigazgatói utasításban meghatározott jelentések, tájékoztatások, értesítések, riasztások adása az előírt módon (fax, sms, e-mail, hálózati szoftver segítségével) nem lehetséges, akkor az információkat telefonon kell az előírt határidőben továbbítani.

A mérnökségi szolgálatokkal kapcsolatos dokumentációk naprakész meglétéről, értelemszerű, hiánytalan kitöltéséről, azok archiválásáról, 5 éven át tartó megőrzéséről, illetve a számítógépes programok naprakész, pontos és hiánytalan adatrögzítéséről a mérnökség vezetők felelősek.

4. Mellékletek

1. sz. melléklet	Körzetbejárési tervből 1 napi menetutasítás (térkép minta)
2. sz. melléklet	Körzetbejárési tervből 1 napi menetutasítás (táblázat minta)
3. sz. melléklet	Útellenőrzési napló
4. sz. melléklet	Útellenőri napló - hibajegyzék
5/1. sz. melléklet	Kezelői hozzájárulások nyilvántartása
5/2. sz. melléklet	Kezelői hozzájárulások nyilvántartása-minta
6/1. sz. melléklet	Nem gyorsforgalmi útellenőri gépjármű minimális felszerelése

6/2. sz. melléklet	Gyorsforgalmi útellenőri gépkocsi tartozékai és felszerelése
7/1. sz. melléklet	Nem gyorsforgalmi készenléti raktár minimális készletei
7/2. sz. melléklet	Gyorsforgalmi készenléti raktár minimális készletei
8/1. sz. melléklet	Forgalomterelés NEM gyorsforgalmi úthálózat baleseti helyszínén
8/2. sz. melléklet	Forgalomterelési rend gyorsforgalmi úthálózat baleseteinél
9. sz. melléklet	A növényzet állapotára veszélyes kártevők
10. sz. melléklet	Gépjárművek indulás előtti ellenőrzésének listája
11. sz. melléklet	A Magyar Közút Nonprofit Zrt. diszpécser (ügyeleti) szolgálat hierarchikus és információs rendszere
12. sz. melléklet	Útellenőr gépjárműveken hetente elvégzendő ellenőrzési teendők
13. sz. melléklet	Baleseti nyilvántartó napló
14. sz. melléklet	Nem a közútkezelői hozzájárulásban foglaltak szerinti munkavégzés

5. Záró rendelkezések

Jelen szabályzat 2019. január 1-én lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti az SZ/2016/18. számú szabályzat „Az útellenőri szolgálat, valamint a kapcsolódó információs szolgálatok működési szabályzata 5. verzió”.

Budapest, 2018. év december hó „19” napján

